

Συγγραφική Ομάδα ΕΚΠΑ

Ελληνική Γλώσσα

Οι αξίες μας: **Βοήθεια**

2η Δημοτικού

Τετράδιο Εργασιών

2ο τεύχος

Ελληνική Γλώσσα

Οι αξίες μας: Βοήθεια

2η Δημοτικού

Τετράδιο Εργασιών

2ο τεύχος

Επιστημονική Επιτροπή Αξιολόγησης

Συντονίστρια / Αξιολογήτρια

Γεωργία Ρογάρη
Εν ενεργεία εκπαιδευτικός

Αξιολογήτρια

Ευανθία Πεσματζόγλου
Εν ενεργεία εκπαιδευτικός

Αξιολογήτρια

Βασιλική Σύλβια Δεληγιαννίδου
Εν ενεργεία εκπαιδευτικός

Τεχνικός Εμπειρογνώμονας

Παναγιώτα Γιαννοπούλου
Πτυχιούχος Πληροφορικής

Επικουρικός Εμπειρογνώμονας

Ειρήνη Σταυριανού
Πτυχιούχος τεχνολογίας γραφικών τεχνών

**Υπεύθυνος/η Διδακτικού Πακέτου για το Ινστιτούτο
Εκπαιδευτικής Πολιτικής**

Σταυρούλα Βούρβουλη
Σύμβουλος Β' ΙΕΠ

Πράξη με τίτλο: «Συγγραφή, Αξιολόγηση και Ένταξη διδακτικών βιβλίων στο Μητρώο Διδακτικών Βιβλίων και στην Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Διδακτικών Βιβλίων» με κωδικό ΟΠΣ 6010165 στο Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» 2021-2027

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Σπυρίδων Δουκάκης

Πρόεδρος του Δ.Σ. του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Υπεύθυνος Πράξης

Διονύσιος Μουρελάτος

Σύμβουλος Α΄ του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Αναπληρωτής Υπεύθυνος Πράξης

Στυλιανός Μαυρατζάς

Σύμβουλος Α΄ του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής

**«Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης»
και το Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή»**

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Συγγραφική Ομάδα ΕΚΠΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

Σειρά: ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ

Ελληνική Γλώσσα

Οι αξίες μας: **Βοήθεια**

2η Δημοτικού

Τετράδιο Εργασιών

2ο τεύχος

Εταιρεία Αξιοποίησης και Διαχείρισης της Περιουσίας του Πανεπιστημίου Αθηνών
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΚΠΑ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ

Επιστημονική υπεύθυνη: Ευγενία Μαγουλά Καθηγήτρια Γλωσσολογίας και εκπαιδευτικών εφαρμογών ΕΚΠΑ

Υπεύθυνος έργου: Νικόλαος Θωμαΐδης Καθηγητής Αναλυτικής Χημείας ΕΚΠΑ, Πρόεδρος ΕΑΔΠΠΑ-Εκδόσεις ΕΚΠΑ

Συντονισμός και επιστημονική επιμέλεια συγγραφικού έργου Δημοτικού:

Ευγενία Μαγουλά & Γεωργία Στύλου Δρ. Εφαρμοσμένης γλωσσολογίας ΠΕ70

Συντονισμός 2ης τάξης: Μαριγώ Πασπαλιάρη ΜΑ ΠΕ70

Συγγραφική ομάδα 2ης τάξης: Μαριγώ Πασπαλιάρη, Ευγενία Μαγουλά, Γεωργία Στύλου, Μυρτώ Γιαννάκη ΜΑ ΠΕ70, Όλγα Ξαντινίδου ΜΑ ΠΕ70, Αναστασία Ξυνογαλά ΜΑ ΠΕ70, Μαγδαληνή Παπάζογλου ΠΕ70

Επιμέλεια ύλης Λεξιλογίου: Αγγελική Ευθυμίου Καθηγήτρια Γλωσσολογίας Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Κριτική Ανάγνωση: Νεφέλη Γκάτσου Δρ. ΠΕ70

Συμβουλευτική ομάδα σε ειδικά και παροχή υλικού: Ευγενία Βασιλάκη Αν. Καθηγήτρια Διδακτικής της γλώσσας Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Χρύσα Κουράκη Δρ. Παιδικής Λογοτεχνίας Επικ. Καθηγήτρια, Αλεξία Ορφανού Δρ. Παιδαγωγικής ΕΔΙΠ ΕΚΠΑ

Εικονογράφηση: Ανδρέας Κιτανίδης

Σχεδιασμός, οπτική επιμέλεια & σελιδοποίηση: Νικολέττα Βασιλείου

Ηχογραφήσεις: Εργαστήριο Μουσικής, Ακουστικής Τεχνολογίας, Τμήμα Μουσικών Σπουδών ΕΚΠΑ: Αναστασία Γεωργάκη Καθηγήτρια, Ιωάννης Μαλαφής ΕΔΙΠ, Βίκτωρ Ματέλα ΜΑ

Δημιουργία ειδικών Ψηφιακών Μαθησιακών Αντικειμένων: Μαριγώ Πασπαλιάρη, Μυρτώ Γιαννάκη, Όλγα Ξαντινίδου, Αναστασία Ξυνογαλά, Μαγδαληνή Παπάζογλου

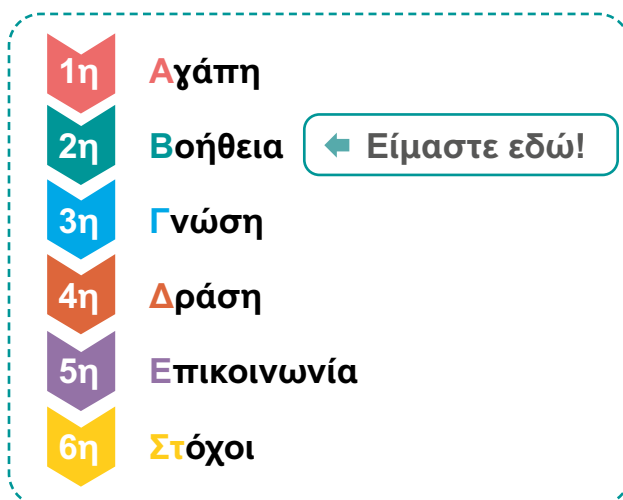
Συντονισμός & Τεχνική Επιμέλεια Ψηφιακών Μαθησιακών Αντικειμένων:

Κωνσταντίνος Τσιμπάνης Μηχανικός Πληροφορικής ΕΚΠΑ

Ανάπτυξη ψηφιακών μορφών διδακτικού βιβλίου: Μαρία Νικολαΐδου

Δικαιούχος συγγραφής: ΕΑΔΠΠΑ-Εκδόσεις ΕΚΠΑ

Σειρά ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ: «Οι αξίες μας»

Η παρέα μας

Σύμβολα

διαβάζω και καταλαβαίνω

ακούω και καταλαβαίνω

μιλώ

γράφω κείμενα

αναζητώ στο λεξικό

ορθογραφία

συνεργάζομαι σε προφορικό και γραπτό λόγο

δημιουργική δραστηριότητα

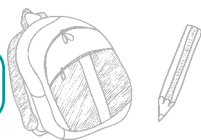

σκέφτομαι

παρατηρώ, ενώνω, κυκλώνω

Περιεχόμενα

Λεξιλόγιο

Γραμματική

Ορθογραφία

5 Ο πλανήτης Γη, το σπίτι μας σελ. 8

5.1 Οι εποχές στήνουν χορό σελ. 8

• Φράσεις για τον καιρό• Εποχές και μήνες• Οικογένεια λέξης «βρέχω-βροχή»• Σημασία λέξης «φύλλα»	• Κύρια και κοινά ουσιαστικά	• Εποχές, μήνες

5.2 Σκεφτόμαστε οικο-λογικά σελ. 16

• Οικογένειες λέξεων	• Ουσιαστικά - Ουδέτερα σε -μα- Αρσενικά σε -ης	• Οικογένειες λέξεων

5.3 Στην εποχή των δεινοσαύρων σελ. 18

• Λεξιλόγιο για δεινόσαυρους	-	-

5.4 Επανάληψη σελ. 21

- Ελέγχω το κείμενό μου
- Επαναληπτικές ασκήσεις: Λεξιλόγιο, Γραμματική, Ορθογραφία

6 Οδηγούμε - Περπατούμε - Ασφαλώς κυκλοφορούμε σελ. 26

6.1 Κυκλοφορώ με ασφάλεια σελ. 24

• Κυκλοφορούμε• Σύνθετες λέξεις «δρόμος»• Παίρνω - περνώ	• Ρήματα σε β' ενικό πρόσωπο• Επιφωνήματα	• «Παίρνω - περνώ»

6.2 Ένας κόσμος που κινείται σελ. 33

• Αρκτικόλεξα• Σύνθετες λέξεις με «αέρας», «δρόμος»• Μέσα Μαζικής Μεταφοράς	• Ρήμα: Παρελθόν διαρκείας - Παθητική φωνή	• Καταλήξεις Παθητικής Φωνής

6.3 Μετακίνηση με φαντασία και συναίσθημα σελ. 36

• Εκφράσεις για τα συναισθήματα	-	-

6.4 Επανάληψη σελ. 38

- Ελέγχω το κείμενό μου
- Επαναληπτικές ασκήσεις: Λεξιλόγιο, Γραμματική, Ορθογραφία

7 Βιβλιοταξίδια σελ. 44**7.1 Πώς δημιουργείται ένα βιβλίο** σελ. 44

Οικογένεια της λέξης «φαντασία» Σύνθετες λέξεις με «γράφω» και «βιβλίο»	Προσωπική αντωνυμία: αδύνατοι τύποι	Σύνθετες λέξεις με «γράφω», «βιβλίο»

7.2 Στη βιβλιοθήκη... σελ. 51

Κατηγορίες βιβλίων Οικογένεια της λέξης «δανείζομαι»	Αλφαβητική σειρά Ουσιαστικά θηλυκά σε -α	Θηλυκά ουσιαστικά σε -α Τύποι οριστικού άρθρου: της, τις, τον, των

7.3 Διαφορετικές, παράξενες βιβλιοθήκες του κόσμου σελ. 55

-

-

-

7.4 Επανάληψη σελ. 57

- Ελέγχω το κείμενό μου
- Επαναληπτικές ασκήσεις: Λεξιλόγιο, Γραμματική, Ορθογραφία

8 Από την Ελλάδα...παντού σελ. 62**8.1 Η ζωή στην πόλη και στο χωριό** σελ. 62

Οικογένεια της λέξης «ταξίδι» Τι σημαίνει η λέξη: «κατεύθυνση»	Ρήματα Παρελθόν Απλό Μέλλοντας Απλός	Ρήματα στο Παρελθόν Απλό: -σα, -ψα, -ξα

8.2 Ταξίδια ονειρεμένα σελ. 67

Οικογένεια λέξεων Λέξεις από άλλες γλώσσες	Ουσιαστικά αρσενικά με πληθυντικό -δες	Λέξεις από άλλες γλώσσες

8.3 Ταξίδια μαχικά, ταξίδια διαφορετικά σελ. 72

Λέξεις για το βουνό και τη θάλασσα	-	Λέξεις για το βουνό και τη θάλασσα

8.4 Επανάληψη σελ. 75

- Ελέγχω το κείμενό μου
- Επαναληπτικές ασκήσεις: Λεξιλόγιο, Γραμματική, Ορθογραφία

5.1 Οι εποχές στήνουν χορό

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

1 Δημιουργούμε φράσεις και φτιάχνουμε προτάσεις.

1. ο βροχερός ☒ γ2. οι δυνατές ☐3. το φυσικό ☐4. ο βόρειος ☐5. η ξαφνική ☐

α. φαινόμενο

β. καταιγίδα

~~γ. καιρός~~

δ. αστραπές

ε. άνεμος

1. ο βροχερός καιρός 4. _____

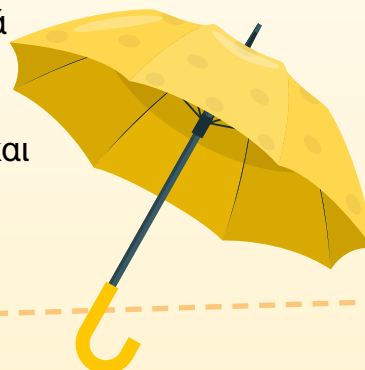
2. _____ 5. _____

3. _____

2 Συμπληρώνουμε τις προτάσεις με **ρήματα**.1. Σήμερα βρέχει (βροχή) πολύ δυνατά!

2. Όταν _____ (αστραπή), ο ουρανός φωτίζεται.

3. Άρχισε να _____ (ψιχάλα), πάρε ομπρέλα!

4. Όταν _____ (χιόνι), τα παιδιά
παίζουν χινοπόλεμο.5. Σιγά σιγά _____ (σύννεφα) και
ο ουρανός γίνεται γκριζος.

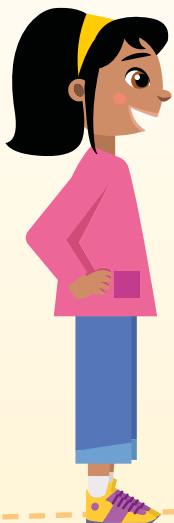
3

α. Κυκλώνουμε 9 λέξεις που ανήκουν στην οικογένεια «βρέχει - βροχή».

B	P	O	X	E	P	O	Σ	Λ	B
P	Φ	Υ	B	P	O	Σ	E	A	P
E	A	B	P	E	X	Ω	Ξ	B	O
M	B	P	O	X	O	Υ	Λ	A	X
E	A	Σ	X	Ω	X	Π	E	Θ	O
N	Λ	T	H	B	P	E	X	P	N
H	B	P	E	X	O	M	A	I	E
A	Δ	I	A	B	P	O	X	O	P
X	I	O	N	O	B	P	O	X	O

β. Συμπληρώνουμε με λέξεις από το κρυπτόλεξο.

1. Οι δυνατές _____ του φθινοπώρου ποτίζουν τα χωράφια.
2. Φοράω το κίτρινο _____ μου, πριν βγω έξω.
3. «Μην τσαλαβουτάς στα _____!» φωνάζει η μαμά της Ούμα.
4. Σήμερα είναι μια _____ μέρα και δεν θα παίξουμε στην αυλή.
5. Δεν μου αρέσει να _____, γι' αυτό θα μείνω στο σπίτι.

5.1 Οι εποχές στήνουν χορό

4 Σχηματίζουμε σύνθετες λέξεις και έπειτα προτάσεις προφορικά.

1. πρώτος + βροχή = πρωτοβρόχια

2. άνεμος + θύελλα = _____

3. πάχος + βουνό = _____

4. ήλιος + αχτίδα = _____

5. θάλασσα + ταραχή = _____

6. χιόνι + νερό = _____

5 Γράφουμε τους μήνες με μικρά γράμματα στη σωστή εποχή.

1. άνοιξη: _____

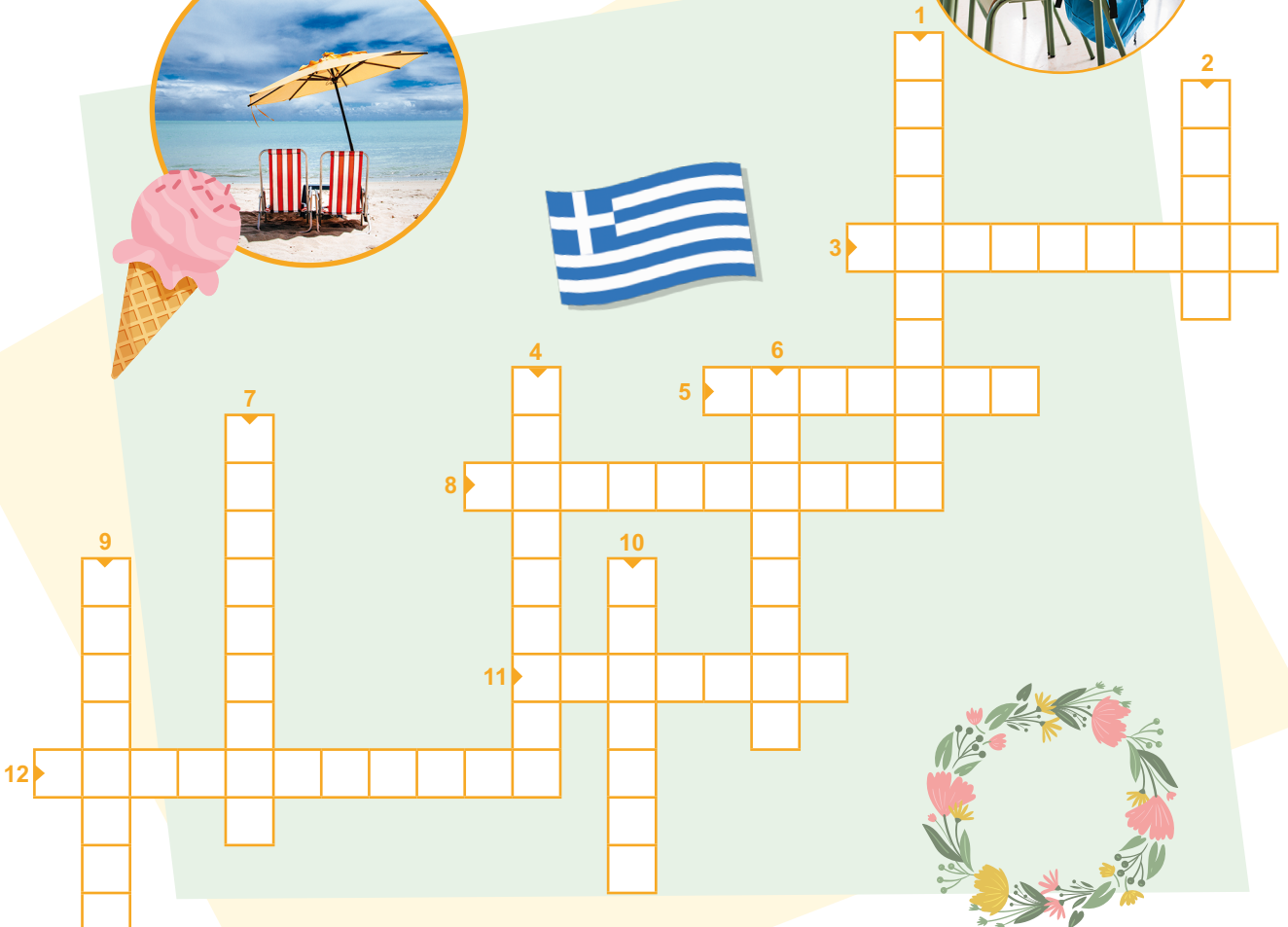
2. καλοκαίρι: _____

3. φθινόπωρο: _____

4. χειμώνας: _____

6 Λύνουμε το σταυρόλεξο των μηνών.

Οριζόντια

3. Ο μήνας του καλοκαιριού με τα περισσότερα γράμματα.
5. Ο πρώτος της άνοιξης.
8. Γιορτάζουμε τα Χριστούγεννα.
11. Κλείνουν τα σχολεία για καλοκαίρι.
12. Ο πιο «μικρός» του χρόνου.

Κάθετα

1. Ο πρώτος του χρόνου.
2. Τότε φτιάχνουμε στεφάνια με λουλούδια.
4. Τότε γιορτάζουμε την επέτειο του Πολυτεχνείου.
6. Μήνας της άνοιξης που αρχίζει με Α.
7. Ο μήνας του ΟΧΙ.
9. Ανοίγουν τα σχολεία.
10. Ο δεύτερος μήνας του καλοκαιριού.

5.1 Οι εποχές στήνουν χορό

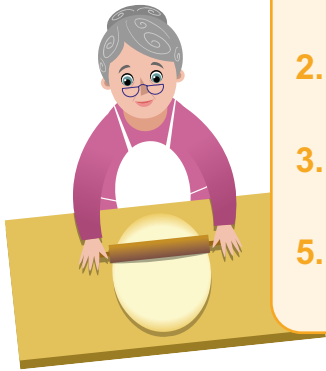
7

Τι σημαίνει η λέξη φύλλο; Συμβουλευόμαστε το Σχολικό Λεξικό.

1. Η γιαγιά άνοιξε **φύλλο** για χορτόπιτα. ☐
2. Τα τετράδια μου έχουν πενήντα **φύλλα**. ☐
3. Το φθινόπωρο τα **φύλλα** είναι κίτρινα. ☐
5. Τα **φύλλα** της ντουλάπας ανοίγουν δύσκολα. ☐

- α. σελίδες
- β. ζύμη
- γ. του δέντρου
- δ. οι πόρτες

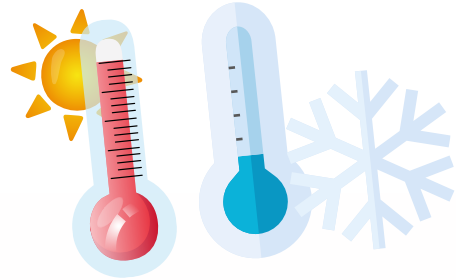

Χειμώνας στην Ξάνθη

8

α. Βρίσκουμε τα αντίθετα μέσα στο κείμενο.

1. ζεστή → κρύα
2. αραιή → _____
3. πλατιοί → _____
4. άψητα → _____
5. λεπτά → _____

β. Συμπληρώνουμε με τις λέξεις των εικόνων.

1. Μου αρέσουν τα _____

2. Τον χειμώνα, τα δέντρα χάνουν τα _____ τους.

3. Τον χειμώνα φοράμε _____

4. Τα μου είναι _____!

Θα φορέσω τα γάντια μου.

9 Συμπληρώνω τους διαλόγους για τον καιρό.

έχει καύσωνα | μόνο συννεφιά | 2 βαθμούς

1. Αύριο θα βρέχει;
Όχι, θα έχει _____.

2. Θα κάνει κρύο;
Ναι, θα έχει _____.

3. Το καλοκαίρι, όμως, κάνει ζέστη.
Μερικές φορές _____.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

10 Εντοπίζουμε και γράφουμε τα κύρια ονόματα.

βουνό | δήμητρα | δέντρα | όλυμπος | ρόδος | πότισμα
λύπη | πέμπτη | μήνας | μάιος | αθήνα | πάσχα

Κύρια ονόματα: _____

11 Συμπληρώνουμε τον διάλογο του Οδυσσέα με την Ούμα:

όχι | ναι | δεν | ~~ίσως~~ | πιθανόν | μάλιστα | βέβαια | μην | άραγε

- Οδυσσέα, θέλεις να πάμε σινεμά;
- ♦ _____ σήμερα. Ίσως πάμε αύριο το απόγευμα.
- _____ πώς θα είναι ο καιρός;
- ♦ _____ ξέρω. _____ να βρέχει. Να _____ ξεχάσεις την ομπρέλα σου!
- Θα πρέπει, _____, να ενημερωθούμε πρώτα.
- ♦ Α, _____, έχεις δίκιο! Ας δούμε το δελτίο καιρού!
- _____, καλή ιδέα!

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

12 Διαγράφουμε τη λέξη που δεν ανήκει στην ίδια οικογένεια.

1. πλανήτης | πλανητάριο | ~~πλυντήριο~~
2. οικολογία | εικόνα | οικογένεια
3. δάσκαλος | δάσος | δασοφύλακας
4. κύκλος | κύκνος | ανακύκλωση
5. κλίμα | κληματαριά | κλιματιστικό

13 Γράφουμε το επίθετο που ταιριάζει και σχηματίζουμε προφορικά προτάσεις.

καταπράσινος | επικίνδυνος | πολικός | καταστροφικός

	αρκούδες
	καταιγίδες
	πυρκαγιές
	δάσος

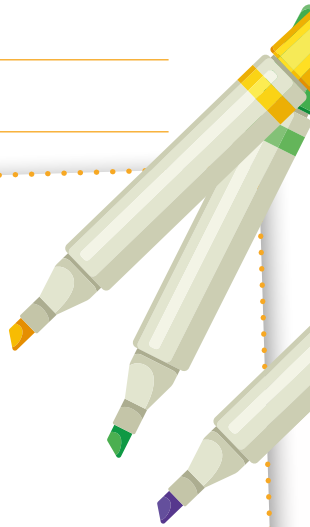
14 Γράφουμε έναν οδηγό ανακύκλωσης για το σχολείο.

1. Όταν βγαίνουμε από την τάξη, σβήνουμε τα φώτα.
2. Ρίχνουμε τις πλαστικές συσκευασίες _____.
3. Ζωγραφίζουμε και στις δύο _____.
4. Δεν πίνουμε νερό από _____.
5. Βάζουμε το κολατσιό μας σε _____.

15 Περιγράφουμε την πόλη που είδε η Πλαστικούρα και ζωγραφίζουμε.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

Ουσιαστικά ουδέτερα σε -μα

16 α. Συμπληρώνω το ουσιαστικό «βήμα» και παρατηρώ.

1. Το βήμα του λαγού είναι γρήγορο.
2. Η Άννα έκανε ένα μεγάλο _____ μπροστά.
3. Ο ήχος του βήματος ακούστηκε στον διάδρομο.
4. Τα _____ της γάτας δεν ακούγονται.
5. Μετράμε τα _____ στο παιχνίδι.
6. Ο χορός θέλει σωστό συντονισμό των βημάτων.

Το ίδιο κλίνονται και το μάθημα, το πρόβλημα, το κλίμα.

το βήμα (-μα)		
Ονομαστική / Αιτιατική	το βήμα	τα βήμα <u>τα</u>
Γενική	του βήμα <u>τος</u>	των βημά <u>των</u>

β. Συμπληρώνω. Προσοχή στον τόνο!

Ενικός 😊	Πληθυντικός 😊😊 +
το βήμα	τα _____
το κλίμα	τα _____
το _____	τα προβλήματα
το σώμα	τα _____

17 Συμπληρώνουμε με τον σωστό τύπο.

Η αλλαγή του _____ (κλίμα) επηρεάζει
τη ζωή του _____ (πλανήτης) Γη.

Τα _____ που φυτρώνουν
στο _____ (χώμα) ξεραίνονται από τους καύσωνες.

Η λύση του _____ (πρόβλημα) είναι απλή.

Με μικρά καθημερινά _____ (βήμα), όπως κάνοντας,

_____ μπορούμε να προστατεύσουμε
το περιβάλλον.

18 Γράφουμε μια μικρή ιστορία με τις λέξεις. Δίνουμε έναν τίτλο:

πλαστικό μπουκάλι | θαλάσσια χελώνα | κύματα | ακτή |
προστασία | περιβάλλον | κινδυνεύω | φροντίζω

Ο Ιάκωβος συναντά έναν δεινόσαυρο

Ο Ιάκωβος πήρε στα χέρια του το βιβλίο “Ο κόσμος των δεινοσαύρων”. Στο εξώφυλλο απεικονιζόταν ένας τεραστίων διαστάσεων δεινόσαυρος με κοφτερά και αμέτρητα δόντια. Με το που γύρισε την πρώτη σελίδα, το πάτωμα άρχισε να σείεται και γύρω στη βιβλιοθήκη όλα τα βιβλία να πέφτουν από τα ράφια. Ένας τρομερός θόρυβος ακουγόταν έντονα σα βουητό από σμήνος εντόμων. Ο Ιάκωβος ούρλιαξε. «ΣΕΙΣΜΟΣ!!» Προσπαθούσε να περπατήσει στο πάτωμα που κουνιόταν και ανάμεσα στα βιβλία που έπεφταν, για να βγει από τον διάδρομο.

Κοίταξε προς τα πάνω και, σε δευτερόλεπτα, η γιγαντιαία πατούσα ενός τέρατος γκρέμιζε τη βιβλιοθήκη ακριβώς μπροστά του. «Ε-ε-ε-ε-ε-ε-ένας δεινόσαυρος...» κατάφερε να ψελλίσει.

Ο Ιάκωβος τον παρακολουθούσε σαστισμένος, όταν του ήρθε μία ιδέα. Βρήκε μια ολοκαίνουργια φλογέρα και ξεκίνησε να παίζει έναν σκοπό.

Ο δεινόσαυρος σταμάτησε. Άρχισε να χαμηλώνει το κεφάλι του προς το έδαφος. Ξαφνικά, ακούστηκε ένα μπουμ και ο δεινόσαυρος κάθισε κάτω, έβαλε το κεφάλι του μπροστά από τα πόδια του, έκλεισε τα μάτια και... κοιμήθηκε! Ο Ιάκωβος, από την τρομάρα του, συνέχιζε να παίζει φλογέρα μέχρι να σιγουρευτεί ότι ο δεινόσαυρος όντως κοιμόταν βαθιά και, σιγά-σιγά, άρχισε να απομακρύνεται τρέχοντας όσο μπορούσε πιο μακριά. Κάποια στιγμή, εξαντλήθηκε από την ένταση και, όταν είδε ότι είχε απομακρυνθεί αρκετά, ξάπλωσε σε ένα παγκάκι να ξεκουραστεί και αποκοιμήθηκε.

«Ξύπνα, Ιάκωβε, ξύπνα, φεύγουμε. Σταμάτησε η βροχή».

Η Αγγελική τον σκουντούσε και απάντηση δεν έπαιρνε.

Τζιώρατζια Μουτζουροπούλου, Η Μαγική Βιβλιοθήκη

19 Βάζουμε τα γεγονότα στη σωστή χρονολογική σειρά.

1. Νόμιζε ότι γινόταν σεισμός.
2. Ο Ιάκωβος πήρε το βιβλίο «Ο κόσμος των δεινοσαύρων».
3. Είδε έναν γιγάντιο δεινόσαυρο.
4. Η Αγγελική ξύπνησε τον Ιάκωβο.
5. Ο Ιάκωβος κοίμισε τον δεινόσαυρο παίζοντας φλογέρα.

☐
☒ 1
☐
☐
☐

20

Τι συζητούν ο Ιάκωβος και ο δεινόσαυρος; Παίζουμε τον διάλογο.

- Τι θα ήθελε να μάθει ο Ιάκωβος για την εποχή των δεινοσαύρων;
- Τι θα παραξένευε τον δεινόσαυρο, αν ζούσε στη σύγχρονη εποχή;

Γεια σου δεινόσαυρε, πώς βρέθηκες εδώ;

Ταξίδεψα με μια χρονομηχανή.

Πώς σου φαίνεται ο πλανήτης γη;

Ένας δεινόσαυρος στην πόλη

21

Τα παιδιά σκέφτηκαν ότι θα ήταν τρομαχτικά υπέροχο αν ζούσαν ακόμα οι δεινόσαυροι.

- Τι φαντάζεστε να κάνει ένας δεινόσαυρος στη δική σας γειτονιά;

1. Ένας Τυραννόσαυρος παίζει ποδόσφαιρο στο γήπεδο της γειτονιάς.
2. Ένας Στεγόσαυρος χορεύει _____.
3. Ένας Ιχθυόσαυρος _____.
4. Ένας Σπινόσαυρος _____.

5.3 Στην εποχή των δεινοσαύρων

- 22 Κυκλώνουμε στο κρυπτόλεξο 10 λέξεις του κειμένου «Ο κόσμος των δεινόσαυρων» από το βιβλίο μαθητή.

A	Π	Ο	Λ	Ι	Θ	Ω	M	A
Δ	E	P	Π	E	T	A	T	X
P	O	Π	Λ	Σ	A	Υ	P	A
P	Φ	K	P	Γ	Ι	Λ	Ο	Ω
E	Π	Ο	X	H	Θ	T	M	Ψ
Ξ	E	Σ	Z	Z	X	A	E	X
N	M	B	Ω	H	K	Θ	P	Υ
T	Π	Λ	A	N	H	T	H	Σ
Φ	Υ	T	Ο	Φ	A	Γ	Ο	Σ

- 23 Συμπληρώνουμε τις λέξεις με πεζά γράμματα και τονίζουμε.

Στην ε_____ των δεινοσαύρων, ο π_____ μας φιλοξενούσε τρομερά ζ_____.

Μεγάλα ε_____ και τ_____ σ_____

όπως ο Τυραννόσαυρος Ρ_____ ζούσαν στη

Γ_____. Μερικοί ήταν σαρκοφάγοι, ενώ άλλοι

ήταν φ_____. Τα α_____ τους

αποκαλύπτουν εκπληκτικά μυστικά για τη ζωή τους!

Ελέγχω το κείμενό μου

Περιγραφή τόπου Βάζω

1. Έγραψα το όνομα του τόπου και πού βρίσκεται;	
2. Περιέγραψα τον καιρό στον τόπο που ζω.	
3. Χρησιμοποίησα τα ρήματα: βλέπω, ακούω, μυρίζω.	
4. Έγραψα τι κάνουμε συνήθως στον τόπο μου.	

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

24 Ενώνουμε τις φράσεις με τη σημασία τους.

1. Βρέχει καρέκλες! ☐
2. Ο ήλιος μάς χαμογελά. ☐
3. Τα δέντρα στέκονται γυμνά. ☐
4. Η ομίχλη είναι τόσο πυκνή, που δεν βλέπεις τη μύτη σου! ☐

- α. Τα κλαδιά δεν έχουν φύλλα.
- β. Δεν βλέπεις τα κοντινά αντικείμενα
- γ. Η βροχή είναι πολύ δυνατή!
- δ. Ο καιρός είναι ηλιόλουστος.

25 α. Αντιστοιχίζουμε τις λέξεις που ταιριάζουν τους.

1. ηλιακή ☐
2. καθαρό ☐
3. μεσογειακό ☐
4. ανακυκλώσιμα ☐

- α. περιβάλλον
- β. ενέργεια
- γ. υλικά
- δ. κλίμα

β. Συμπληρώνουμε τις προτάσεις με τις φράσεις.

1. Η ηλιακή ενέργεια δεν ρυπαίνει το περιβάλλον.
2. Ο δήμος μας τοποθέτησε κάδους ανακύκλωσης για _____.
3. Το _____ της Ελλάδας βοηθά στην καλλιέργεια της ελιάς και των αμπελιών.
4. Το πλαστικό, το αλουμίνιο, το γυαλί και το μέταλλο είναι _____.

26 Γράφουμε τις λέξεις στην οικογένειά τους.

γήινος | νεράκι | φωτίζω | λασπόνερα | φωτάκι | εξωγήινος
γήπεδο | νερόμυλος | φωτεινός

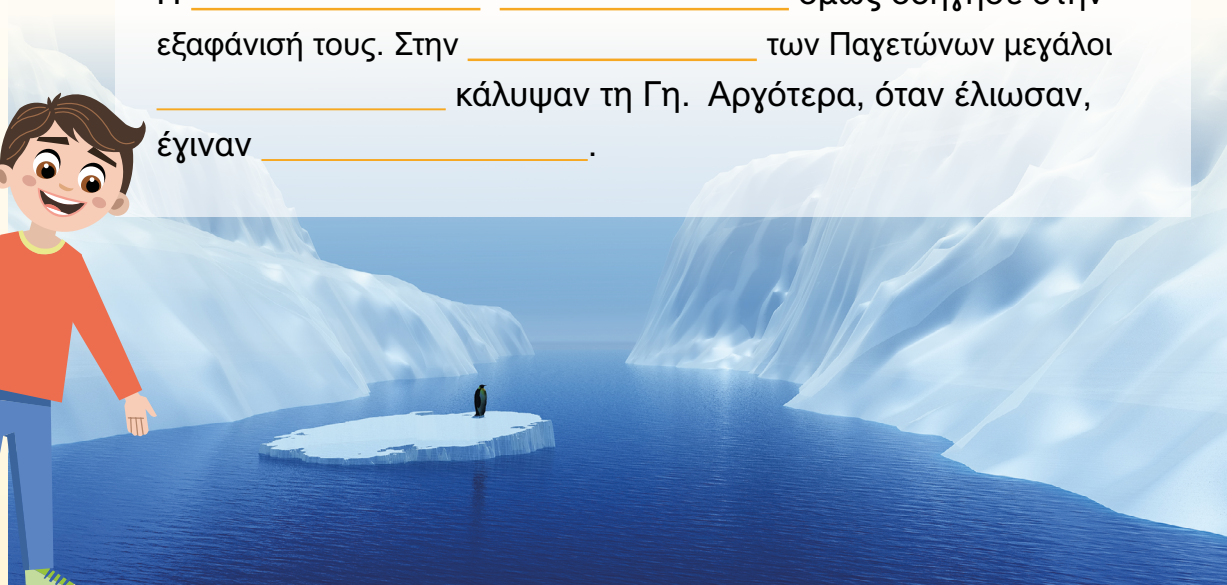
γη	νερό	φως

27 Συμπληρώνουμε την ιστορία με τις λέξεις.
Όπου έχει το σύμβολο βάζω μια δική μου λέξη.

κλιματική αλλαγή | φυτά | εποχή | πλημμύρες | δεινόσαυροι | πάγοι

Πριν από εκατομμύρια οι _____
ζούσαν σε έναν κόσμο γεμάτο ζώα και _____.
Η _____ όμως οδήγησε στην
εξαφάνισή τους. Στην _____ των Παγετώνων μεγάλοι
_____ κάλυψαν τη Γη. Αργότερα, όταν έλιωσαν,
έγιναν _____.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

28 Γράφουμε σωστά τα κύρια ονόματα.

1. ο γενάρης είναι μήνας του χειμώνα. →

Ο Γενάρης είναι μήνας του χειμώνα.

2. Η μαριλένα διάβασε το βιβλίο «ταξίδι στο διάστημα.» →

3. Η σαμαρίνα είναι ένα όμορφο χωριό στα χρεβενά. →

ω

4. Ο τυραννόσαυρος ρεξ ήταν σαρκοφάγος. →

5. Ο ανδρέας και η αγγελική γιορτάζουν τον νοέμβριο. →

29 Γράφουμε τα ουσιαστικά στον ενικό αριθμό.

~~οι πίνακες~~ | ~~οι φράχτες~~ | οι γίγαντες | οι φορτιστές | οι πολίτες |
οι πυροσβέστες | οι φύλακες | οι χάρτες | οι χειμώνες | οι γείτονες

Αρσενικά σε -ας	Αρσενικά σε -ης
ο <u>πίνακας</u>	ο <u>φράχτης</u>

30 Γράφουμε τα ουσιαστικά στον κατάλληλο τύπο.

1. Ο Ίωνας βρήκε πληροφορίες για την ανακύκλωση στον _____ (υπολογιστή).

2. Έβλεπα τους _____ (πυροσβέστης) να σβήνουν τη μεγάλη φωτιά στο δάσος.

3. Οι _____ (μάστορας) επισκεύασαν τον _____ (νιπτήρας).

4. Ο σύλλογος γονέων και _____ (κηδεμόνας) του σχολείου μας είναι πολύ δραστήριος.

Οδηγούμε - Περπατούμε - Ασφαλώς κυκλοφορούμε

6.1 Κυκλοφορώ με ασφάλεια!

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

- 1 Βάζουμε σε σειρά τις λέξεις και σχηματίζουμε τους κανόνες οδικής κυκλοφορίας.

1. τον δρόμο τη από Περνάμε διάβαση

2. κράνος όταν Φοράμε ποδήλατο κάνουμε

3. πάντα στο Βαδίζουμε πεζοδρόμιο

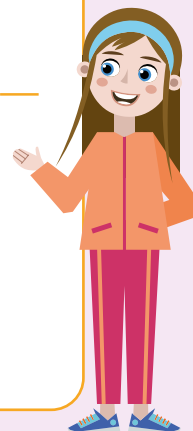

4. αυτοκίνητο βάζουμε ασφαλείας Στο ζώνη

- 2 Γράφουμε με κεφαλαία τις λέξεις της μεσοστιχίδας.

1.	K	_____	Σ
2.	_____	Υ	_____ Ο
3.	K	_____	Σ
4.	Λ	Ω	_____
5.	_____	Ο	_____
6.	Φ	_____	_____
7.	_____	Ο	_____ Ι Ο
8.	_____	Ρ	_____
9.	_____	Ω	_____

1. Και στο σχολικό υπάρχουν _____ ασφαλείας.
2. Ο Οδυσσέας πηγαίνει με _____ στο σχολείο.
3. Οι οδηγοί μηχανών και ποδηλάτων πρέπει να φορούν _____.
4. Η Ούμα πηγαίνει στο σχολείο με το σχολικό _____.
5. Οι πεζοί κινούνται με τα _____.
6. Όταν το _____ ανάψει πράσινο, προχωράμε.
7. Βαδίζουμε πάντα στο _____.
8. Κοιτάζω πάντα δεξιά κι _____ προτού περάσω απέναντι.
9. Στο αυτοκίνητο φορώ πάντα _____ ασφαλείας.

3

α. Η λέξη «πεζόδρομος» σχηματίζεται από τις λέξεις «πεζός» και «δρόμος». Γνωρίζετε άλλες σύνθετες με τη λέξη «δρόμος»;

1η λέξη	+	2η λέξη	σύνθετη λέξη
	+	δρόμος	
	+		πεζόδρομος
	+		
	+		
	+		

6.1 Κυκλοφορώ με ασφάλεια

β. Συμπληρώνουμε με τις σύνθετες λέξεις.

1. Για να φτάσουμε στο εξοχικό μας, περνάμε από έναν μακρύ _____ γεμάτο λακούβες.
2. Ο Ίωνας και ο Οδυσσέας κάνουν ποδήλατο στον _____ κάθε Κυριακή πρωί.
3. Στο _____ της γειτονιάς μου έχουν φυτέψει πολύχρωμα λουλούδια.
4. Για να πάμε στην Αλεξανδρούπολη, ο μπαμπάς οδηγεί στον _____.
5. Πρέπει να φτάσουμε 2 ώρες νωρίτερα στο _____.

4 Συμπληρώνουμε με το υποκοριστικό ή μεγεθυντικό της λέξης στην παρένθεση.

1. Η _____ (ομάδα) μας νίκησε με 4-1 στον χτεσινό αγώνα.
2. Στο παραμύθι ο γίγαντας έχει _____ (χέρια) και _____ (πόδια).
3. Προσέχετε όταν περνάτε το στενό _____ (δρόμο).
4. Τα καλοκαίρια παίζουμε στη μικρή _____ (αυλή) του σπιτιού μου.
5. Ένας τρομαχτικός _____ (σκύλος) γαβγίζει πίσω από τον φράχτη.
6. Ένα μικρό _____ (σύννεφο) στον ουρανό μοιάζει με παγωτό.

5

α. Τα ρήματα «παίρνω» και «περνώ».

Προσοχή στον δρόμο! Μόνο από τη διάβαση περνάμε και παίρνουμε την μπάλα.

Τα ρήματα «παίρνω» και «περνώ» μοιάζουν μεταξύ τους. Παρατηρούμε και ανακαλύπτουμε τις 3 διαφορές τους!

1. Παίρνει ένα κερί για να βλέπει στο σκοτάδι.

2. Περνάει τον δρόμο από τη διάβαση.

- **Παίρνω** σημαίνει ότι αρπάζω, πιάνω κάτι με τα χέρια μου.
- **Περνώ** σημαίνει ότι κινούμαι, διασχίζω έναν τόπο.

β. Συμπληρώνουμε με τα ρήματα «παίρνω» ή «περνώ».

1. Κάθε φορά που _____ τη διάβαση πεζών, κοιτάζω δεξιά κι αριστερά.
2. Όταν πηγαίνω για ποδήλατο, πάντα _____ το κράνος μαζί μου.
3. Η Ούμα και η Αλίνα _____ το λεωφορείο από τη στάση κοντά στο σπίτι τους.
4. «Μην _____ τον δρόμο τρέχοντας», μας είπε ο παππούς.
5. Δεν _____ κυρά Μαρία, δεν _____, δεν _____
... λέει ένα παιδικό τραγούδι.
6. Σε _____ τηλέφωνο κάθε απόγευμα, αλλά δεν σε βρίσκω.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

- 6 Βλέπουμε τη γωνιά των παιχνιδιών του αδερφού της Ούμα. Πού είναι το καθετί; Χρησιμοποιούμε τις λέξεις και απαντάμε.

δίπλα | πάνω από | κάτω από | δεξιά | αριστερά

Σε σχέση με τη βάρκα:

1. Πού είναι το κόκκινο φορτηγό;

2. Πού είναι το μωβ αυτοκίνητο;

Σε σχέση με το πράσινο αυτοκίνητο:

3. Πού είναι το κόκκινο αυτοκίνητο;

4. Πού είναι το κίτρινο αυτοκίνητο;

- 7 Συμπληρώνουμε το άρθρο από την εφημερίδα.

ανάμεσα | πάνω | κάτω | βόρεια | μακριά | κοντά | έξω | δίπλα

Μια ξεχωριστή μέρα!

Μια μέρα, δάσκαλοι και μαθητές πήγαν με τα ποδήλατα στο σχολείο. Ξεκίνησαν από τη _____ μεριά της πόλης και έφτασαν στο σχολείο πολύ χαρούμενοι! Τα πάρκαραν _____ από το υπόστεγο, το ένα _____ στο άλλο. Ο Ίωνας και ο Οδυσσέας πάρκαραν τα κόκκινα ποδήλατά τους _____ σε δύο μπλε. Ο κύριος Γιώργος άφησε το δικό του πιο _____ από τα άλλα. Στο διάλειμμα δεν έπαιζαν _____ στα ποδήλατα, για να μην τα χτυπήσουν με τη μπάλα. Όταν σχόλασαν, γύρισαν σπίτι τους κουρασμένοι αλλά πολύ χαρούμενοι.

Στον δρόμο με το ποδήλατο!

Το ξέρετε ότι στην περιοχή μας υπάρχει **Πάρκο Κυκλοφοριακής Αγωγής**; Γνωρίζετε τι είναι;

Είναι ένας μεγάλος χώρος με **πεζοδρόμια, δρόμους, σηματοδότες** και **διαβάσεις**. Εκεί μπορείς να οδηγήσεις ποδήλατο, πατίνι, ακόμη και αυτοκινητάκι! Μαθαίνεις πώς να κυκλοφορείς με ασφάλεια στον δρόμο!

Όταν κάνουμε ποδήλατο, πρέπει να φοράμε κράνος!

Κινούμαστε στη δεξιά πλευρά του δρόμου και προσέχουμε τους πεζούς και τα αυτοκίνητα!

8

Γράφουμε τα ρήματα σε β' ενικό πρόσωπο (εσύ) και σχηματίζουμε τους κανόνες του καλού ποδηλάτη.

Και οι ποδηλάτες ακολουθούν τους κανόνες του κύριου ΚΟΚ;

Φυσικά! Οι κανόνες ισχύουν για όλους!

ελέγχω | περνώ | βάζω | κρατώ | σταματώ | φοράω

1. _____ το ποδήλατό σου, ώστε να λειτουργεί σωστά.
2. Φοράς ρούχα ανοιχτόχρωμα ή με ανακλαστήρες*.
3. _____ το κράνος σου σωστά.
4. _____ το τιμόνι με τα δύο χέρια.
5. _____ στις διαβάσεις και _____ προσεκτικά απέναντι.

***ανακλαστήρας**: εξάρτημα που αντανακλά το φως και έτσι βοηθά ώστε να φαίνεται κάποιος ή κάτι τη νύχτα ή όταν έχει ομίχλη.

Καλώς τον κύριο ΚΟΚ

Μια φορά κι έναν καιρό, στη βιτρίνα ενός μεγάλου καταστήματος που πουλούσε αυτοκίνητα, υπήρχαν δύο αυτοκίνητα, ο Κόκκινος και ο Κίτρινος.

«Ποιος είναι αυτός ο κύριος ΚΟΚ; Πρώτη φορά ακούω το όνομά του», απόρησε ο Κόκκινος.

Ο κύριος ΚΟΚ είναι ένας καλοντυμένος, τυπικός και πολύ αυστηρός κύριος. Αυτά που λέει είναι πολύ σημαντικά», είπε ο Κίτρινος. Ο κύριος ΚΟΚ...

...είναι ο μπαμπάς του Σταμάτη και του Γρηγόρη,

...λέει στους οδηγούς να μην τρέχουν πολύ,

...λέει στα αυτοκίνητα, στα μηχανάκια, στα ποδήλατα, στους πεζούς πότε είναι η σειρά τους να περάσουν,

...μας λέει να φοράμε ζώνη ασφαλείας και προστατευτικό κράνος,

...λέει «STOP», σταμάτα και κοίταξε δεξιά και αριστερά...

...μας προειδοποιεί: «ΠΡΟΣΟΧΗ, σχολείο», «ΠΡΟΣΟΧΗ, τρένο», ΠΡΟΣΟΧΗ, διάβαση πεζών!»

«Έχεις δίκιο», παραδέχτηκε ο Κόκκινος. «Τώρα καταλαβαίνω γιατί πρέπει να τον ακούμε πάντα».

Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών, Ελένη Πιτσιδοπούλου, Καλώς τον κύριο ΚΟΚ

9

Σωστό ή Λάθος; Βάζω

Ο κύριος ΚΟΚ...

1. είναι αυστηρός και τυπικός.
2. είναι ο μπαμπάς του Θανάση και του Βασίλη.
3. λέει στους οδηγούς να τρέχουν πολύ!
4. μας προειδοποιεί με τα σήματά του.
5. ισχύει μόνο για τους οδηγούς αυτοκινήτων.
6. μας μαλώνει αν δε φοράμε κράνος και ζώνη ασφαλείας.
7. λέει στους πεζούς να περνούν από τις διαβάσεις.

☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐

10 Αντιστοιχίζουμε τις εκφράσεις και συμπληρώνουμε τις προτάσεις.

1. προστατευτικό ☐

2. ζώνη ☐

3. διάβαση ☐

4. Προσοχή, ☐

5. πράσινο ☐

6. Οδηγώ ☐

α. πεζών

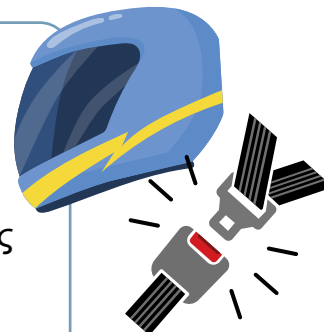
β. σχολείο

γ. κράνος

δ. ασφαλείας

ε. αργά

στ. φανάρι

1. Περνώ τον δρόμο από τη _____.

2. Στη μηχανή φοράμε _____.

3. Στο αυτοκίνητο βάζουμε πάντα _____.

4. _____ σε κατοικημένη περιοχή.

5. Στο _____ περνώ απέναντι.

6. Η πινακίδα αυτή σημαίνει: _____.

Ας παίξουμε επιτραπέζιο

Είναι Κυριακή απόγευμα. Τα παιδιά μαζεύτηκαν στο σπίτι του Ίωνα να παίξουν επιτραπέζια παιχνίδια.

Ωραία, ήρθε η σειρά μου! Θα ρίξω το ζάρι. **Ωπ!** Έχει ερώτηση: «Τι κάνεις σε μια διάβαση πεζών, όταν το φανάρι είναι κόκκινο;» Ξέρω! Περιμένω να γίνει πράσινο για τους πεζούς.

Ωωω! Σειρά μου! **Αμάν!** «Ποιο μεταφορικό μέσο χρησιμοποιούμε για να πάμε γρήγορα σε μια μακρινή πόλη;» **Χμ!** Δεν ξέρω για εσάς, αλλά εγώ θα προτιμήσω το αεροπλάνο.

Άντε! Σειρά μου να διαλέξω κάρτα! **Ουφ!** Εύκολη ερώτηση. «Τι σημαίνουν τα χρώματα στα φανάρια;» Το κόκκινο σημαίνει στοπ, το πορτοκαλί προσοχή και το πράσινο μπορείς να προχωρήσεις!

Μπράβο! Είμαστε αχτύπητη παρέα!

6.1 Κυκλοφορώ με ασφάλεια

Πώς διαβάσαμε τις λέξεις με τα έντονα γράμματα.
Τι παρατηρούμε;

Οι λέξεις αυτές λέγονται **επιφωνήματα**, και χρησιμεύουν για να εκφράζουμε συναισθήματα όπως:

• χαρά/ενθουσιασμό:
Ουάου! Ζήτω! Γιούπι!• λύπη/ στενοχώρια:
Αμάν! Αλίμονο! Ωχ! Ουφ!• πόνο: Αουτς! Ποπό! Αχ!• θαυμασμό: Α! Ποπό!	• έπαινο: Μπράβο! Εύχε!• ευχή: Μακάρι!• παρακίνηση: Άντε! Αλτ! Στοπ!• απορία: Α! Μπα!

11 Συμπληρώνουμε το κατάλληλο επιφώνημα στις προτάσεις:

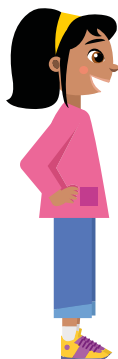
1. _____! Κέρδισα στο παιχνίδι! (**Χαρά**)
2. _____! Με τσίμπησε ένα έντομο! (**Πόνος**)
3. _____! Δεν το περίμενα! (**Θαυμασμό**)
4. _____! Πόσο όμορφο σπίτι! (**Ενθουσιασμός**)
5. _____! Πήρες καινούριο ποδήλατο; (**Απορία**)

Σχεδιάζουμε διαδρομές

12 Τοποθετούμε δύο πιόνια πάνω στον χάρτη της Ούμα (ΒΜ3, σελ. 18), σε διαφορετικά σημεία. Περιγράφουμε τη διαδρομή που πρέπει να ακολουθήσουν για να συναντηθούν. Γράφουμε τρεις προτάσεις για τη διαδρομή.

Πρώτα, _____.

Μετά, _____.

Τέλος, _____.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

Παιδιά, μάθαμε ότι τα ΜΜΜ είναι τα πρώτα γράμματα από το Μέσα Μαζικής Μεταφοράς.

Α, ναι! ΚΟΚ: Κώδικας
Οδικής Κυκλοφορίας

13 Φτιάχνουμε δικά μας αρκτικόλεξα.

1. Θεατρική Ομάδα Σχολείου → _____

2. Αθλητικός Σύλλογος Αγίας Παρασκευής → _____

3. Χορευτικός Όμιλος Παιδιών → _____

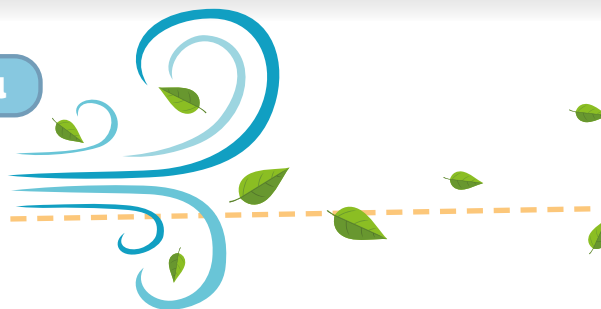
4. Ελληνικός Ορειβατικός Σύλλογος → _____

5. _____ → _____

14 Γράφουμε μια πρόταση με τη λέξη «διαδρομή».

Ποιες λέξεις κρύβουν μέσα τους τη λέξη «δρόμος»;

δρόμος

15 Συμπληρώνουμε τις προτάσεις με τις σύνθετες λέξεις που έχουν μέσα το «αέρ(ας)».

1. Πηγαίνουμε στο _____ δύο ώρες πριν την πτήση μας.
2. Η ευγενική _____ μάς καλωσορίζει με χαμόγελο.
3. Το _____ είναι έτοιμο για απογείωση.
4. Η ελληνική _____ έχει σπουδαίους πιλότους.

16 Διαλέγω δύο παιδιά από το κείμενο 6 σελ. 22 και γράφω για το πώς μετακινούνται και τι τους αρέσει. Μετά γράφω τι προτιμώ εγώ και γιατί.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

17 Μεταφέρουμε τις προτάσεις από το παρόν στο παρελθόν διαρκείας.

1. Ο οδηγός κουράζεται εύκολα.

_____.

2. Δυσκολεύομαι να μάθω ποδήλατο.

_____.

3. Τα παιδιά μεταφέρονται με λεωφορείο.

_____.

4. Εσύ πάντα βιάζεσαι!

_____!

18 Συμπληρώνουμε τις καταλήξεις: **-ομουν, -οσουν, -οταν, -ομασταν, -οσασταν, -ονταν** και βάζουμε τόνο.

1. Παλιά τα καράβια κατασκευάζ_____ από ξύλο.

2. Η καμήλα κουραζ_____ πολύ να διασχίζει την έρημο.

3. Εσείς ερχ_____ από πολύ μακριά.

4. Εγώ θυμ_____ τους κανόνες του Κ.Ο.Κ.

5. Εμείς βρισκ_____ πολύ μακριά από το σπίτι μας.

6 Εσύ επιβιβαζ_____ στο αεροπλάνο πάντα πρώτος.

19 Επιλέγουμε τη σωστή λέξη από την παρένθεση.

Παλιότερα...

1. Στη Λαπωνία τα έλκηθρα (**βάφονται / βάφονταν**) χρωματιστά.

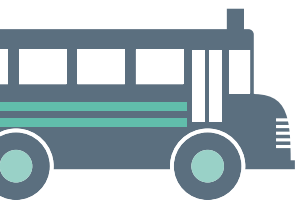
2. Στη Σαχάρα το ταξίδι (**γινόταν / γινώταν**) από τη μια όαση στην άλλη.

3. Με τις καμήλες (**μεταφέρεται / μεταφερόταν**) ολόκληρο σπίτι.

4. Στα ταξίδια οι άνθρωποι (**σκεπαζόταν / σκεπάζονταν**) με ζεστές κουβέρτες.

6.3 Μετακίνηση με φαντασία και συναίσθημα

20 Αντιστοιχίζουμε τα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς με τα χαρακτηριστικά τους.

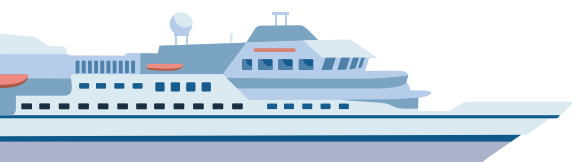

1. λεωφορείο ☐

2. μετρό ☐

3. πλοίο ☐

4. αεροπλάνο ☐

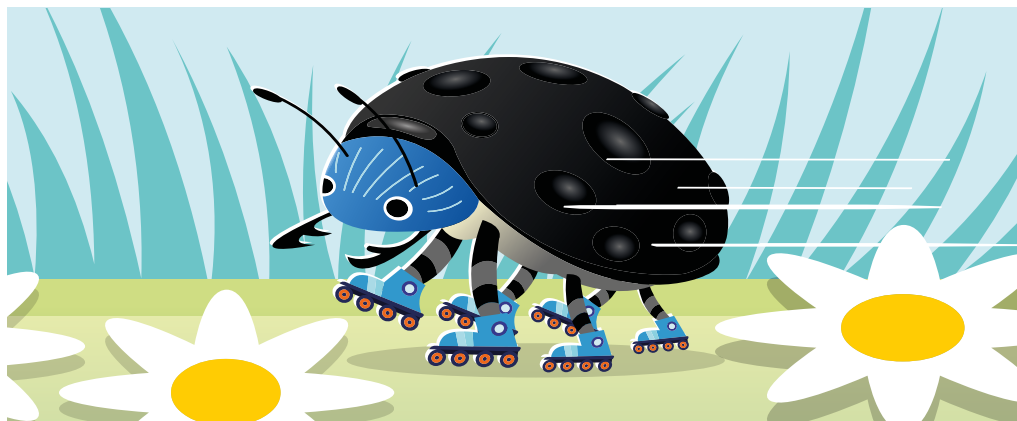

- ☐ α. Κινείται στους δρόμους της πόλης.
- ☐ β. Είναι το πιο γρήγορο μέσο για μακρινά ταξίδια.
- ☐ γ. Ρίχνει άγκυρα στο λιμάνι.
- ☐ δ. Κινείται κάτω από τη γη και δε συναντά φανάρια.
- ☐ ε. Μεταφέρει επιβάτες και οχήματα.
- ☐ ζ. Χρειάζεται αεροδρόμιο για να απογειωθεί.
- ☐ η. Κάνει συχνές στάσεις στον δρόμο.

21 α. Αφηγούμαι προφορικά την περιπέτεια του Μέλιου.
Μετά την γράφω με τρεις προτάσεις.

Ο Μέλιος, ήθελε να διασχίσει τον δρόμο μέσα στο δάσος.

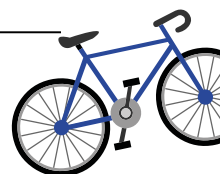
Πρώτα _____

β. Δίνουμε τη δική μας απάντηση στις ερωτήσεις.

Ο Μέλιος, για να περάσει τον δρόμο, από ποιον θα μπορούσε να ζητήσει βοήθεια;

22

Ο Όττο έχει συναισθήματα όπως οι άνθρωποι. Συμπληρώνουμε τις εκφράσεις με τη σημασία τους.

ηρέμησε | τους προστάτεψε |
 συγκέντρωσε τις δυνάμεις του |
 σταμάτησε να λειτουργεί για πάντα |
 του έδειξαν αγάπη

Τι γράφει στο κείμενο	Σημασία
ένιωσε να γαληνεύει	
σφίχτηκε ολόκληρος	
έγινε μια ασπίδα	
τον χάιδεψαν/του γλυκομίλησαν	
έκλεισε τα μάτια και αποκοιμήθηκε	

23

Φανταζόμαστε ότι ο Όττο έχει «ειδικά μάτια» που τον βοηθούν να αποφεύγει τις συγκρούσεις. Τι κάνει όταν βλέπει το άλλο αυτοκίνητο;

Ελέγχω το κείμενό μου

Οδηγίες Βάζω .

1. Έγραψα το όνομα του τόπου και πού βρίσκεται;	
2. Περιέγραψα τον καιρό στον τόπο που ζω.	
3. Χρησιμοποίησα τα ρήματα: βλέπω, ακούω, μυρίζω.	
4. Έγραψα τι κάνουμε συνήθως στον τόπο μου.	

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

24 Φτιάχνουμε λέξεις από τα αρχικά τους (αρκτικόλεξα).

1. Εθνικό Κέντρο Άμεσης Βοήθειας → _____
2. Ευρωπαϊκή Ένωση → _____
3. Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας → _____
4. Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή → _____

25 Βάζω στις προτάσεις που δείχνουν ασφαλή κυκλοφορία στον δρόμο.

1. Όταν περνάμε τον δρόμο, κοιτάζουμε αριστερά και δεξιά. ☐
2. Δεν περνάμε από τη διάβαση, αλλά μέσα από τα αυτοκίνητα. ☐

3. Φοράμε το κράνος μας, όταν κάνουμε ποδήλατο.
4. Παίζουμε με την μπάλα μας κοντά σε δρόμο.
5. Μιλάμε χαμηλόφωνα και δεν ενοχλούμε τον/την οδηγό.
6. Κρατάμε το χέρι ενός ενήλικα και βαδίζουμε προσεκτικά.
7. Φοράμε ζώνη ασφαλείας σε όλα τα οχήματα.

☐
☐
☐
☐
☐

26 Γράφουμε τα γράμματα που αντιστοιχούν στους αριθμούς και διαβάζουμε την πρόταση.

Ο κύριος Κ.Ο.Κ. έχει
ένα μήνυμα για μας.

Α	Β	Γ	Δ	Ε	Ζ	Η	Θ	Ι	Κ	Λ	Μ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Ν	Ξ	Ο	Π	Ρ	Σ	Τ	Υ	Φ	Χ	Ψ	Ω
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24

1. 16 - 5 - 17 - 13 - 1 - 12 - 5

2. 19 - 15 - 13

3. 4 - 17 - 15 - 12 - 15

4. 16 - 17 - 15 - 18 - 5 - 10 - 19 - 9 - 10 - 1

5. 10 - 15 - 9 - 19 - 1 - 12 - 5

6. 4 - 5 - 14 - 9 - 1

7. 10 - 9

8. 1 - 17 - 9 - 18 - 19 - 5 - 17 - 1

27 Συμπληρώνουμε με τα μεταφορικά μέσα που ταιριάζουν.

1. Το _____ πετά πάνω από τα σύννεφα!
2. Το _____ είναι πολύ γρήγορο μέσο, γιατί κινείται κάτω από τη γη.
3. Πέρσι ταξίδεψα στην Κρήτη με _____.
4. Το _____ κινείται με ηλεκτρικό ρεύμα.
5. Τα ηλεκτρικά _____ είναι φιλικά στο περιβάλλον.

28 Διαγράφω τη λέξη που δεν ανήκει στην ίδια οικογένεια λέξεων.

1. πεζοπορία | πεζοδρόμιο | πεζόδρομος | περπατώ
2. σήμα | σηματοδότης | σημαία | σηματοδότηση
3. στριμώνων | στρίβω | στροφή | στρίψιμο

29 α. Αντιστοιχίζω τα ρήματα με τη σημασία τους.

1. μετακινούμαι ☐
2. προσπερνώ ☐
3. κατευθύνομαι ☒
4. προβλέπω ☐

- α. περνώ μπροστά από ένα άλλο όχημα.
- β. πηγαίνω από το ένα μέρος στο άλλο.
- γ. υπολογίζω από πριν
- δ. πηγαίνω προς ένα συγκεκριμένο σημείο.

β. Συμπληρώνω τις προτάσεις με τα ρήματα.

1. Ο οδηγός _____ το σταματημένο όχημα.
2. Ο πεζός _____ προς τη διάβαση, για να περάσει απέναντι.
3. Όταν _____ με ποδήλατο, φοράω πάντα κράνος.
4. Ο ταξιτζής _____ κίνηση στον δρόμο.

30 Συμπληρώνουμε το κείμενο με τις λέξεις της ενότητας:

δρόμος | πεζοδρόμιο | περπατώ | κοιτάζω | παίρνω-περνώ | μετρό
αυτοκίνητο | λεωφορείο | οδηγώ-οδηγός | ποδήλατο | μηχανή | γήπεδο
μπάλα | τρόλεϊ | τραμ | Μέσα Μαζικής Μεταφοράς | δεξιά | αριστερά

Το σχολείο μου βρίσκεται σε έναν κεντρικό δ_____ που έχει τρεις
λωρίδες κυκλοφορίας. Στη μία λωρίδα κινούνται τα λ_____ και
στις άλλες δύο τα α_____ και οι μ_____. Δυστυχώς
δεν υπάρχει λωρίδα για τα π_____, ούτε μπορούμε να
μετακινηθούμε με άλλα Μ_____ Μ_____ Μ_____ όπως:
μ_____, τ_____ ή τ_____. Όταν πηγαίνω στο
γ_____ της γειτονιάς για μπ_____, π_____ στο
πεζοδρόμιο και π_____ απέναντι από τη διάβαση, αφού κοιτάξω
δ_____ κι α_____.

31 Τι κάνει η Ούμα το Σάββατο; Συμπληρώνουμε τις προτάσεις με τα
ρήματα «παίρνω» ή «περνώ».

Κάθε Σάββατο πρωί εγώ και η μαμά μου _____
το λεωφορείο και πηγαίνουμε στο σπίτι
του παππού. Προτού φτάσουμε στη
στάση, _____ από τον
φούρνο και _____ λίγα
βουτήματα. Θυμάμαι πάντα να
_____ το καπέλο μου,
όταν έχει ήλιο ή το αδιάβροχό μου,
όταν ο καιρός είναι βροχερός. Μας αρέσει να πηγαίνουμε εκεί, γιατί
_____ χρόνο έξω στον κήπο ποτίζοντας τα λουλούδια.

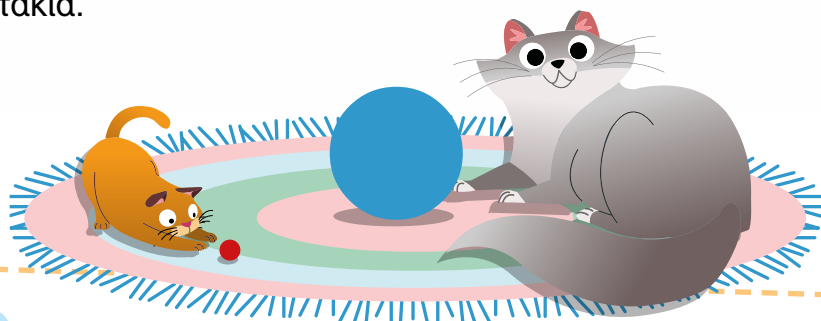

Είτε βρέχει είτε έχει ήλιο, πάντα _____ πολύ όμορφα, γιατί
αγαπώ πολύ τον παππού μου!

32 Συμπληρώνουμε τις προτάσεις με το υποκοριστικό ή μεγεθυντικό της λέξης, που είναι στην παρένθεση.

1. Σε αυτό το στενό _____ (δρόμος) δεν περνούν αυτοκίνητα.
2. Θέλεις να φας λίγη ζεστή _____ (σούπα);
3. Στη γειτονιά μου χτίστηκε μια καινούρια _____ (σπίτι).
4. Ο ξάδερφός μου παίζει με ένα μικρό _____ (μπάλα).
5. Στο πάρκο είδα έναν _____ (γάτος) με μαύρα, μακριά μουστάκια.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

33 Συμπληρώνουμε τις προτάσεις με το επιφώνημα που λείπει:

Ουφ! | Ποπο! | Ωχ! | Μπα! | Χαχα!

1. _____! Πολύ αστείο αυτό το ανέκδοτο!
2. _____! Κουράστηκα να περπατώ!
3. _____! Τι μεγάλο αεροπλάνο!
4. _____! Χτύπησα το χέρι μου!
5. _____! Τελικά τα κατάφερες να έρθεις;

- 34 Κλίνω τα ρήματα «εργάζομαι, έρχομαι, χαίρομαι» στο παρελθόν διαρκείας.

Παρελθόν διαρκείας		
αυτός εργαζόταν	αυτός ερχόταν	
		αυτοί χαιρόντουσαν

- 35 Συμπληρώνουμε τις προτάσεις με τις λέξεις που δείχνουν τόπο.

μέσα | έξω | πάνω | κάτω | εδώ | απέναντι

1. Το βιβλίο είναι _____ στο τραπέζι.
2. Ο σκύλος παίζει _____ στην αυλή.
3. Τα παπούτσια μου είναι _____ από το κρεβάτι.
4. Οι φίλοι μου είναι _____ και με περιμένουν.
5. Περνώ με προσοχή _____ τον δρόμο.
6. Το ποδήλατο βρίσκεται _____ στο γκαράζ.

7 Βιβλιοταξίδια

7.1 Πώς δημιουργείται ένα βιβλίο

Η ιστορία του χαρτιού

Πώς φτάνει στα χέρια μας ένα βιβλίο; Όλα ξεκινούν από κάτι πολύ απλό, το χαρτί! Ποια είναι, όμως, η ιστορία του χαρτιού;

1

Ο πρώτος κατασκευαστής χαρτιού είναι **η σφήκα!**

Χρησιμοποιεί ίνες από **μπαμπού** και το σάλιο της για να φτιάξει έναν πολτό. Όταν ο πολτός στεγνώσει, γίνεται μια γερή φωλιά.

2

Ο Τσάι Λουν στην Κίνα είδε πώς δουλεύουν οι σφήκες και πριν από πάρα πάρα πολλά χρόνια έφτιαξε το πρώτο χαρτί από μπαμπού και μουριά. Για 700 χρόνια οι **Κινέζοι** κράτησαν το μυστικό κατασκευής χαρτιού. Μετά οι **Αραβες** το έμαθαν και το βελτίωσαν, προσθέτοντας διάφορα φυτά. Οι **βιβλιοθήκες** τους ήταν οι μεγαλύτερες στον κόσμο!

3

Όταν ήρθε το χαρτί στην Ευρώπη, το έφτιαχναν από παλιά ρούχα. Μετά,

ο Γουτεμβέργιος έφτιαξε μια **μηχανή εκτύπωσης** με μικρά γράμματα. Έτσι εφευρέθηκε η **τυπογραφία**. Χρειάζονταν όμως πιο πολύ χαρτί και έτσι άρχισαν να φτιάχνουν χαρτί από ξύλο.

4

Σήμερα η ανάπτυξη της τεχνολογίας είναι τόσο μεγάλη, ώστε χρειαζόμαστε λιγότερο χαρτί. Οι άνθρωποι μπορούν να διαβάσουν τα **ηλεκτρονικά βιβλία** (e-books) αλλά και να ακούσουν τα ακουστικά βιβλία. Είμαστε σε μια νέα εποχή για το βιβλίο.

1 Βάζουμε σε σειρά την ιστορία του χαρτιού.

- ☐ Η σφήκα φτιάχνει έναν πολτό με ίνες μπαμπού.
- ☐ Σήμερα χρειαζόμαστε λιγότερο χαρτί.
- ☐ Όταν ήρθε το χαρτί στην Ευρώπη, το έφτιαχναν από παλιά ρούχα.
- ☒ 2 Οι Κινέζοι έφτιαξαν χαρτί από μπαμπού.
- ☐ Η τυπογραφία εφευρέθηκε από τον Γουτεμβέργιο.

2 Συμπληρώνουμε τις προτάσεις με τις λέξεις από το κείμενο.

1. Η σφήκα χρησιμοποιεί ίνες από _____ και το _____ της για να φτιάξει έναν πολτό.
2. Το πρώτο χαρτί φτιάχτηκε στην Κίνα από _____ και _____.
3. Οι Άραβες είχαν τις μεγαλύτερες _____ στον κόσμο!
4. Ο Γουτεμβέργιος έφτιαξε μια μηχανή _____ με μικρά γράμματα. Έτσι εφευρέθηκε η _____.
5. Σήμερα οι άνθρωποι μπορούν να διαβάσουν τα _____ βιβλία και να ακούσουν τα _____ βιβλία

7.1 Πώς δημιουργείται ένα βιβλίο

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

3 Συμπληρώνουμε τις λέξεις της οικογένειας «φαντασία» στον σωστό τύπο.

φαντάζομαι | φανταστικός | φάντασμα | φαντασία

1. Μου αρέσουν πολύ τα βιβλία επιστημονικής _____.
2. Το βιβλίο «Το μικρό _____» έχει 132 σελίδες.
3. Η συγγραφέας έγραψε μια _____ ιστορία για έναν σκανδαλιάρη δράκο.
4. Τα παιδιά _____ ότι ταξιδεύουν σε κόσμους μαγικούς.

4 Διαλέγουμε τη λέξη που ταιριάζει.

1. Η _____ (ιδέα / φαντασία) της δασκάλας να ζωγραφίσουν τους ήρωες του παραμυθιού, άρεσε πολύ στα παιδιά.
2. Οι συγγραφείς, με _____ (ιδέα / φαντασία) τους, γράφουν ωραία βιβλία.
3. Τα μικρά παιδιά με τη _____ (ιδέα / φαντασία) τους φτιάχνουν κόσμους μαγικούς.
4. Οι ήρωες των παραμυθιών δεν είναι αληθινοί, είναι πλάσματα της _____ (ιδέα / φαντασία).

5 α. Συνδέω τις λέξεις και φτιάχνω μια σύνθετη.

1. βιβλίο ☐
2. σελίδο ☐
3. τυπώνω → τύπο ☐
4. βιβλίο ☐
5. έξω ☐

- α. φίλος
- β. θήκη
- γ. δείκτης
- δ. φύλλο
- ε. γραφείο

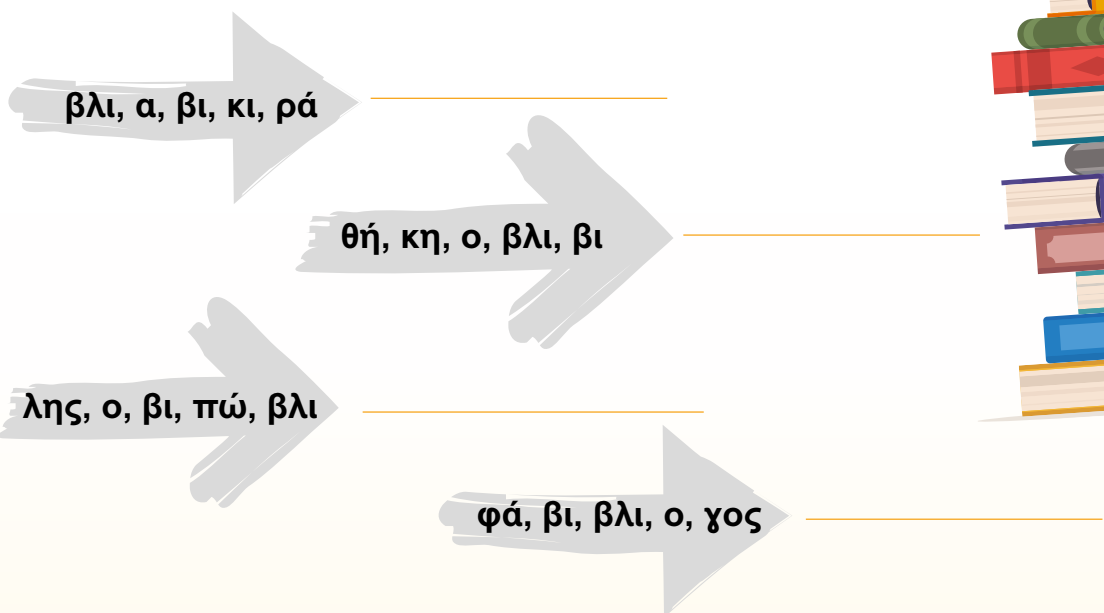
1. → βιβλιόφιλος
2. → _____
3. → _____
4. → _____
5. → _____

β. Συμπληρώνουμε τις προτάσεις με τις σύνθετες λέξεις.

1. Τα _____ των παιδικών βιβλίων είναι όμορφα.
2. Φτιάξαμε έναν _____ στο σχολείο.
3. Στο _____ τυπώνονται τα βιβλία.
4. Δανειζόμαστε βιβλία από τη σχολική _____.
5. Αυτός που διαβάζει πολλά βιβλία λέγεται _____.

6 Βάζουμε σε σειρά τις συλλαβές και γράφουμε λέξεις της οικογένειας «βιβλίο».

7 α. Αντιστοιχίζουμε τις λέξεις με τη σημασία τους.

1. ο, η συγγραφέας ☐
2. ο, η εικονογράφος ☐
3. ο εκδότης, η εκδότρια ☐
4. το βιβλιοπωλείο ☐
5. το τυπογραφείο ☐

- α.** δίνει σχήμα και μορφή στο βιβλίο
- β.** γράφει την ιστορία
- γ.** εκεί τυπώνεται ένα βιβλίο
- δ.** ζωγραφίζει τις εικόνες
- ε.** εκεί αγοράζουμε βιβλία

7.1 Πώς δημιουργείται ένα βιβλίο

β. Τώρα περιγράφουμε προφορικά τη διαδικασία δημιουργίας του βιβλίου.

8 Σε ποιο στάδιο δημιουργίας ή προβολής του βιβλίου θα ήθελες να συμμετέχεις; Τι θα έκανες;

Θα μου άρεσε να _____

Έτσι, θα μπορώ να _____

9

Διαβάζουμε την περιγραφή της «γυναίκας του γίγαντα». Μετά περιγράφουμε τον γίγαντα. Οι λέξεις στο πλαίσιο θα μας βοηθήσουν!

Η γυναίκα του γίγαντα είναι **φιλική** και **ευγενική**.

Της **αρέσει** να μαγειρεύει **νόστιμες** λιχουδιές.

Έχει **φωτεινό** πρόσωπο, **μεγάλα** μάτια και **μακριά** μαλλιά.

μοναχικός | σοβαρός | ξύλινα | πρόσωπο |
τεράστιος | χαμόγελο | γένια

10

Διαλέγουμε το αγαπημένο μας βιβλίο και γράφουμε την παρουσίασή του εδώ ή σε ξεχωριστό φύλλο. Μετά τις συγκεντρώνουμε και φτιάχνουμε ένα άλμπουμ.

Παρουσίαση βιβλίου

Εξώφυλλο

Τίτλος

Συγγραφέας

Εικονογράφηση

Εκδόσεις

Αριθμός σελίδων

Περιεχόμενο

Οι ήρωες της ιστορίας

Αρχή της ιστορίας

Μέση της ιστορίας

Τέλος της ιστορίας

Η άποψή μου

Τι μου άρεσε περισσότερο

Ζωγραφίζω μια εικόνα που να συνδέεται με την ιστορία

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

Μου αρέσουν τα βιβλία! Εσένα;

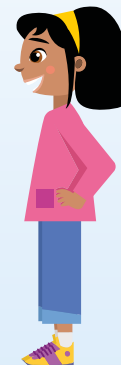
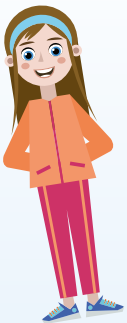
11 Συμπληρώνουμε τα κενά με την προσωπική αντωνυμία που ταιριάζει:

- Ποια βιβλία _____ αρέσουν περισσότερο;
- _____ μου αρέσουν αυτά που έχουν δράση.
Εσάς, ποια _____ αρέσουν;
- _____, μάς αρέσουν αυτά που είναι αστεία.

12 Συμπληρώνουμε τα κενά με τον αδύνατο τύπο της προσωπικής αντωνυμίας που ταιριάζει: «την», «τα», «τον», «της», «του».

1. Η γιαγιά φώναξε τον Φίλιππο.
Η γιαγιά τον φώναξε.
2. Ο δάσκαλος κάλεσε τον συγγραφέα στο σχολείο.
Ο δάσκαλος _____ κάλεσε στο σχολείο.
3. «Κρατάμε την τάξη καθαρή!»
_____ κρατάμε καθαρή.
4. Η Αλίνα δάνεισε στον ξάδερφό της ένα κόμικ.
Η Αλίνα _____ δάνεισε ένα κόμικ.
5. «Μαζέψτε τα τετράδια, παιδιά!»
«Μαζέψτε _____, παιδιά!»
6. Ο Μάρκος χάρισε στην Ούμα ένα βιβλίο.
Ο Μάρκος _____ χάρισε ένα βιβλίο.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

- 13 Στα ράφια των βιβλιοθηκών τα βιβλία είναι τοποθετημένα σε ομάδες (κατηγορίες). Διαβάζουμε τις κατηγορίες και τις ενώνουμε με τους τίτλους των βιβλίων.

1. Φύση και Ζώα

2. Εγκυκλοπαίδειες και Λεξικά

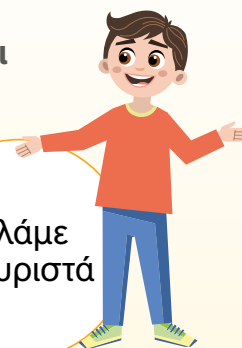
3. Παιδική Λογοτεχνία

4. Βιβλία Γνώσεων

5. Κόμικς

- 14 Τι μπορούμε και τι δεν μπορούμε να κάνουμε σε μια βιβλιοθήκη; Διαβάζουμε και χρωματίζουμε με **πράσινο** και **κόκκινο**, όπως στο παράδειγμα.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

15

Παιδιά, θα με βοηθήσετε να βάλουμε τις λέξεις σε αλφαβητική σειρά για να βρούμε την κρυμμένη λέξη;

ιδέα | βιβλιοθήκη | λέξη | δασκάλα | παιδιά | ταξίδια | ράφια
ελπίδα | ομάδες | καρέκλες | ήρωες | αγάπη

1.	5.	9.
2.	6.	10.
3.	7.	11.
4.	8.	12.

2 6 2 8 6 9 10 4 11 6 10 4 12 4 6 1

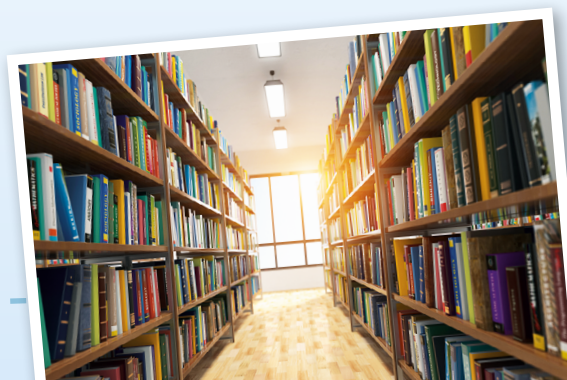
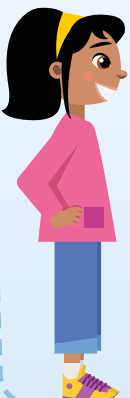
16 Σχηματίζουμε προτάσεις.

α. βιβλιοθήκη, Η, μας, σχολείου, περιπέτειες, έχει, του, βιβλία με

β. καρτέλες, τις, Τα, διαβάζουν, παιδιά, βιβλιοθήκης, της

γ. έχει, βιβλιοθήκη, καρέκλες, χαμηλές, Η, μας

δ. ψάχνει, Η, τις, βιβλιοθήκης, Ούμα, της, εγκυκλοπαίδειες

17 Διαλέγουμε τον σωστό τύπο.

1. Έμαθα να γράφω τις _____ (ημέρας / ημέρες) της _____ (εβδομάδας / εβδομάδες).
2. Η _____ (μητέρα / μητέρες) της Ελπίδας είναι βιβλιοθηκονόμος.
3. Ο Σεβάχ διηγείται τις _____ (περιπέτειας / περιπέτειες) που έζησε στις _____ (θάλασσας / θάλασσες).
4. Οι _____ (ώρα / ώρες) _____ (λειτουργίας / λειτουργία) της βιβλιοθήκης είναι γραμμένες στην _____ (πινακίδα / πινακίδας)
5. Στο παραμύθι που διαβάσαμε, οι _____ (μάγισσα / μάγισσες) πετούσαν με τις _____ (σκούπες / σκούπα) τους.

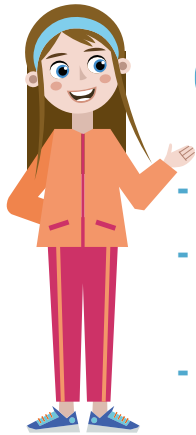

18 Συμπληρώνουμε με τα οριστικά άρθρα.

1. Πολλά παιδιά διαβάζουν βιβλία από _____ κινητές βιβλιοθήκες.
2. Τα βιβλία _____ βιβλιοθήκης του σχολείου είναι καινούρια.
3. Οι εικόνες _____ σελίδων _____ βιβλίου μου είναι ωραίες.
4. _____ ιστορίες _____ πατρίδας μου είναι συγκινητικές.
5. Τα χρώματα _____ σημαιών κάθε χώρας είναι διαφορετικά.

19 Η Αλίνα θέλει να δανειστεί ένα βιβλίο γνώσεων.
Συμπληρώνουμε τον διάλογο που έχει με τη βιβλιοθηκονόμο:

να δανειστώ | κάρτα δανεισμού | δανείζομαι | δανειστική

- Μπορώ _____ βιβλία από τη Βιβλιοθήκη;
- Βέβαια. Η Βιβλιοθήκη μας είναι _____.
Ποιο βιβλίο θα ήθελες;
- Μου αρέσει να _____ βιβλία για δεινόσαυρους».
Θέλω να μάθω γι' αυτούς.
- Πολύ ωραία! Σου ετοιμάζω μια ηλεκτρονική _____.
- Σας ευχαριστώ πολύ!

20 Συμπληρώνουμε τις προτάσεις με τα ουσιαστικά της παρένθεσης στον σωστό τύπο.

1. Τα γράμματα των _____ (πινακίδα) είναι κεφαλαία.
2. Στα παιχνίδια της _____ (φαντασία) μου γίνομαι ιππότης!
3. Οι _____ (σελίδα) του βιβλίου ήταν γεμάτες μαγευτικές _____ (εικόνα).
4. Η συνεργασία των _____ (ομάδα) είναι σημαντική.
5. Διαβάζω το βιβλίο με τίτλο: «Η ζωή των _____ (μέλισσα)».

Η φωλιά των βιβλίων

21 Οι ήρωες συζητούν. Συμπληρώνουμε τους διαλόγους.

α. Ο Αμίρ ξεκινά να μαζεύει βιβλία. (στον πόλεμο)

Κοίτα, βρήκα _____

Θα είναι _____

β. Ακόμη και ο μπαμπάς της Νουρ δανείστηκε βιβλία μαγειρικής.

Σκέφτομαι να _____

Ναι, _____

έτσι θα _____

22 Η Νουρ και ο Αμίρ σκέφτονται πώς θα οργανώσουν και πώς θα λειτουργήσουν τη «μυστική βιβλιοθήκη». Γράφουν 2 κανόνες λειτουργίας ο καθένας. Μη ξεχνάτε, πρέπει να λειτουργεί με μεγάλη μυστικότητα.

1. _____

2. _____

1. _____

2. _____

7.3 Διαφορετικές, παράξενες βιβλιοθήκες του κόσμου

Η μέλισσα των βιβλίων

- 23 Τι μπορεί να συνέβη μετά; Φανταζόμαστε και γράφουμε ομαδικά στην τάξη τη συνέχεια της ιστορίας.

- 24 Πώς φαντάζεσαι τον Οράτιο; Συμπληρώνουμε τον πίνακα με τα χαρακτηριστικά του. Έπειτα ζωγραφίζουμε ό,τι θέλουμε από την ιστορία, Πρέπει να δώσουμε κι έναν τίτλο.

Πώς είναι, τι φοράει;	Πώς είναι ο χαρακτήρας του;
φοράει γυαλιά	ευγενικός

Ελέγχω το κείμενό μου

Βιβλιοπαρουσίαση Βάζω

1. Έγραψα τα στοιχεία του εξώφυλλου.	
2. Παρουσίασα τους ήρωες του βιβλίου. Έγραψα τα ονόματά τους με κεφαλαίο.	
3. Έγραψα λίγα λόγια για την αρχή, τη μέση και το τέλος της ιστορίας.	
4. Στο τέλος, ανέφερα το αγαπημένο μου σημείο και γιατί μου άρεσε.	
5. Ζωγράφισα τον ήρωα ή τη σκηνή που μου έκανε εντύπωση.	

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

- 25 Διαβάζετε το κείμενο με τα κενά. Μετά συμπληρώνετε τα επίθετα και ξαναδιαβάζετε. Πώς σας φαίνεται τώρα;

φανταστικός | άγνωστος | γενναίος | μακρινός
αξέχαστος | καινούριος

Τα παιδιά ονειρεύονται ότι ζουν σε φανταστικούς κόσμους!
Με ένα βιβλίο στα χέρια γίνονται _____ ιππότες
σε κάστρα, εξερευνητές σε _____ ζούγκλες ή ακόμα
και αστροναύτες που ταξιδεύουν σε _____
πλανήτες. Εκεί συναντούν _____ φίλους και ζουν
_____ περιπέτειες!

26 Συμπληρώνουμε τις λέξεις στον σωστό τύπο.

κηπουρική | λεξικό | Κατασκευές με χαρτί | ταξιδιωτικός οδηγός

1. Ο Μάρκος θα χρειαστεί έναν _____ για το ταξίδι στην Ιταλία.
2. Η γυναίκα του γίγαντα αγόρασε ένα βιβλίο _____ για να μάθει πώς να φροντίζει τα λουλούδια της.
3. Η Ούμα έψαξε τη λέξη «πελώριο» στο _____.
4. Ο Φίλιππος βρήκε οδηγίες, για να φτιάξει ένα καραβάκι, στο βιβλίο « _____ ».

27

Γράφουμε ρήματα ή φράσεις που δείχνουν τι μπορώ να κάνω με ένα βιβλίο.

γράφω	... ένα βιβλίο
κοιμάμαι με...	

28 Λέω τη γνώμη μου για ένα βιβλίο.

Το βιβλίο αυτό μου αρέσει, γιατί είναι _____, _____
και _____.

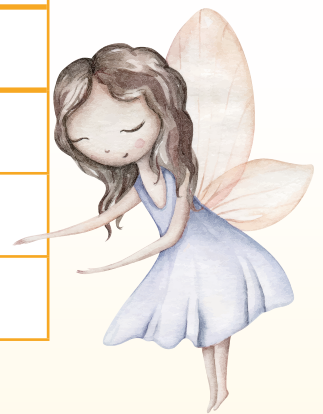
Το βιβλίο αυτό δεν μου άρεσε, γιατί ήταν _____,
_____ και _____.

29 Σχηματίζουμε σύνθετες λέξεις και τις συμπληρώνουμε στις προτάσεις.

1η λέξη	+	2η λέξη	σύνθετη λέξη
εικόνα	+	γράφω	εικονογράφος
πολύ	+	χρώμα	
τύπος	+	γραφείο	
βιβλίο	+	πωλη(τή)ς	
νεράιδα	+	σκόνη	
μακρύ	+	στενό	

1. Ο εικονογράφος έχει μεγάλη φαντασία!
2. Αυτό το παραμύθι έχει _____ ζωγραφιές.
3. Ο _____ της γειτονιάς μου είναι πάντα γελαστός.
4. Το βιβλίο εκτυπώνεται και «δένεται» στο _____.
5. Ο άνεμος σκόρπισε τη _____ της Νεφέλης.
6. Τα τραπέζια της βιβλιοθήκης είναι _____.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

30 Συμπληρώνουμε με τις προσωπικές αντωνυμίες.

Παιδιά, ελάτε να διαλέξετε βιβλία!

Ούμα _____ προτιμώ τα βιβλία για την άγρια φύση.
_____ τι προτιμάς;

Ίωνας _____ αρέσουν τα βιβλία με περιπέτειες.

Οδυσσέας Α, κι _____!

Φίλιππος Θέλεις να _____ δανείσω ένα βιβλίο;
Έχει τίτλο: «Πέντε μέρες στο βουνό».

Ελπίδα _____ ξέρω! Το είχα δανειστεί το Πάσχα από τη
δημοτική βιβλιοθήκη.

Ηλίας _____ άρεσε;

Ελπίδα Ναι, πολύ! _____ διάβασα σε τρεις μέρες!

31 Ενώνουμε τις προτάσεις που ταιριάζουν.

1. Διάβασα το παραμύθι.	α. Τη διάβασα.
2. Διάβασα την ιστορία.	β. Το διάβασα.
3. Διαβάζω τους άθλους του Ηρακλή.	γ. Τον διαβάζω.
4. Διαβάζω τον τίτλο.	δ. Τις διαβάζω.
5. Διαβάζω τις λέξεις.	ε. Τους διαβάζω.

32 Συμπληρώνουμε τους τίτλους των βιβλίων που σβήστηκαν.

1. «Το μυστικό της χαμένης _____» (πολιτεία)
2. «Οι _____ του μικρού σκαντζόχοιρου» (περιπέτεια)
3. «Το ταξίδι μιας _____» (χιονονιφάδα)
4. «Ο κόσμος των _____» (μέλισσα)
5. «Η δύναμη της χρυσής _____» (ασπίδα)
6. «Οι θεοί και οι _____» του Ολύμπου» (θεά)

33 Συμπληρώνουμε τα γράμματα που λείπουν και ανακαλύπτουμε τι συμβαίνει κάθε φορά που διαβάζουμε ένα βιβλίο.

Κάθε φορά που ανοίγουμε _____ ένα βιβλίο, ξεκινά _____ ένα ταξίδι.

Μέσα από _____ σελίδες του βιβλίου γνωρίζ _____ τους _____ ρωες.

Μαζί ζούμε πολλές περιπέτειες.

Το καλύτερο μέρος για να βρούμε βιβλία είναι οι βιβλιο _____ και

τα βιβλιοπω _____ λεία. Από _____ βιβλιοθήκη _____ μπορείς να δαν _____ στ _____

βιβλία ενώ από το βιβλιοπωλ _____ ο να αγοράσεις.

34 Ο Ίωνας πήγε στη δημοτική βιβλιοθήκη. Αντιστοιχίζουμε τις ερωτήσεις με τις απαντήσεις.

1. «Έχετε βιβλία με ζώα;» ☐
2. «Σε ποια κατηγορία θα τα βρω;» ☐
3. «Σε ποιο ράφι βρίσκονται τα βιβλία για τα δελφίνια;» ☐
4. «Για πόσες μέρες μπορώ να δανειστώ ένα βιβλίο;» ☐

- α. «Στην κατηγορία Ζώα και φυτά.»
- β. «Βέβαια, βρίσκονται, στη μεγάλη αίθουσα.»
- γ. «Για δύο εβδομάδες.»
- δ. «Στο δεύτερο ράφι.»

8

Από την Ελλάδα... παντού

8.1 Η ζωή στην πόλη και στο χωριό

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

- 1 Το αυτοκίνητο άλλαξε κατεύθυνση, για να ανέβει στο βουνό. Αναζητούμε τη λέξη «κατεύθυνση» στο λεξικό.

Γράφουμε ένα παράδειγμα:

- 2 Διαβάζω και συμπληρώνω.

Η Ελπίδα πάει ένα ταξιδάκι με την οικογένειά της. Μαζί τους ταξιδεύει και η γατούλα τους, **η Νινέτ**. Την έχουν βάλει μέσα σε ειδικό ταξιδιωτικό καλάθι. Οι γατούλες δεν αγαπούν τα ταξίδια, γι' αυτό η Νινέτ είναι αναστατωμένη. Η Νινέτ κοιτάζει από το παράθυρο του αυτοκινήτου τα ταξιδιάρικα πουλιά στον γαλανό ουρανό. «Είναι ταξιδιώτες όπως κι εσύ», της λέει η Ελπίδα.

ο ταξιδιώτης - η ταξιδιώτισσα

- α. Βρίσκουμε στο κείμενο τις λέξεις της οικογένειας «ταξίδι». Συμπληρώνουμε τις ακτίνες.

- β. Χρωματίζουμε το μέρος που είναι ίδιο σε όλες τις λέξεις.
- γ. Γράφουμε στο τετράδιό μας τρεις δικές μας προτάσεις με τις λέξεις: «ταξιδιώτισσα, ταξιδάκι, ταξιδεύω» (σε όποιο πρόσωπο θέλουμε).

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

3

Η παρέα των παιδιών έκανε διακοπές και πήγαν για εξερεύνηση στο χωριό.

Καθώς περπατούσαν, η Αλίνα πρόσεξε έναν παλιό χάρτη κάτω από μια πέτρα. Αμέσως η Ούμα τον ξεδίπλωσε και όλοι κοίταξαν προσεκτικά. Σε εκείνο το σημείο κάτι υπήρχε.

Ο Οδυσσέας σφύριξε στην Ίνα και εκείνη έτρεξε μπροστά και έσκαψε στο χώμα. Ο Φίλιππος και η Ελπίδα φώναξαν από χαρά. Μόλις είχαν βρει ένα μικρό ξύλινο κουτί. Ο Ηλίας το άνοιξε. Μέσα υπήρχαν παλιές φωτογραφίες, ένα κλειδί και... ένα σημείωμα!

«Η πιο φανταστική περιπέτεια!» φώναξε η Αλίνα.

Υπογραμμίζουμε όλα τα ρήματα του κειμένου που είναι στο Απλό Παρελθόν και τα γράφουμε εδώ.

1. προσέχω → _____	6. ανοίγω → _____
2. σφυρίζω → _____	7. κοιτάζω → _____
3. φωνάζω → _____	8. σκάβω → _____
4. ξεδιπλώνω → _____	9. φωνάζω → _____
5. τρέχω → _____	

4

Συμπληρώνουμε και βάζουμε τόνο όπου χρειάζεται.

Παρελθόν απλό			
Ενικός	Πληθυντικός	Ενικός	Πληθυντικός
έσκαψ-α	σκάψ-αμε	σφύριξ-_____	σφυρίξ-_____
_____	_____	σφύριξ- <u>εις</u>	σφυρίξ-_____
_____	σκάψ- <u>ανε</u> έσκαψ-_____	σφύριξ-_____	σφυρίξ-_____

5

α. Βάζω τα ρήματα στο Απλό Παρελθόν για να διαβάσω πώς πέρασε ο Ηλίας στη θάλασσα.

Το Σάββατο, η αδερφή μου, εγώ και η μαμά _____

(αποφασίζουμε) να πάμε για μπάνιο σε μια κοντινή παραλία.

Εκεί _____ (χεμίζω) νερό τα κουβαδάκια μας,

_____ (χτίζω) κάστρα στην άμμο και _____ μαζέψαμε

(μαζεύω) κοχύλια και βότσαλα. Στο τέλος τα πρόσωπά μας

_____ (κοκκινίζει) από τον ήλιο.

- «Ποπό!» _____ (φωνάζει) η μαμά μόλις μας είδε.

«Γρήγορα να πλυθείτε με δροσερό νερό».

β. Γράφω πώς πέρασα την περασμένη Κυριακή.

Χρησιμοποιώ 4 ρήματα στο Παρελθόν

Την περασμένη Κυριακή.... _____

6 Βάζουμε τα ρήματα στον Απλό Μέλλοντα και μαθαίνουμε τι σκέφτεται ο Ίωνας.

Το επόμενο Σάββατο θα (καλώ) καλέσω στο σπίτι τη φίλη μου την Ελπίδα. Θα (παίζω) με τον σκύλο μου, θα (τρέχω) στον κήπο, και μετά θα (ζωγραφίζω) με νερομπογιές. Αργότερα, θα (διαβάζω) ένα αστείο κόμικ που μου έφερε ο μπαμπάς.

7 α. Σχηματίζουμε τον Απλό Μέλλοντα.

ζωγραφίζω → θα ζωγραφίσω τρέχω →
γράφω → σκουπίζω →
παίζω → βάφω →
στολίζω → βρέχω →
ράβω →

β. Γράφω μια ιστοριούλα χρησιμοποιώντας ρήματα που σχημάτισα στον Απλό Μέλλοντα (όλα τα πρόσωπα).

1. Για το πάρτι των παιδιών, ο μπαμπάς του Κώστα θα .
2. Η γιαγιά της Νατάσας .
3. Οι μαμάδες .
4. Όλα τα παιδιά μαζί .

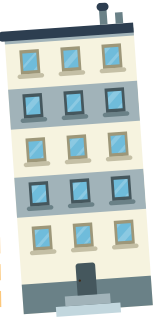
8 Συμπληρώνουμε τις προτάσεις με τα ρήματα στο Απλό Παρελθόν ή στον Απλό Μέλλοντα.

Ο παππούς μου κι εγώ πήγαμε στο πάρκο. Εκεί _____
 (ταΐζουμε) τις πάπιες στη λίμνη. Εγώ _____
 (σκαρφαλώνω) στα δέντρα και _____ (μυρίζω) τα
 πολύχρωμα λουλούδια. Όταν _____ (χυρίζουμε) στο σπίτι,
 _____ (ζωγραφίζω) στο μπλοκ μου μια λίμνη
 με πάπιες. _____ (Χαρίζω) τη ζωγραφιά στη μαμά μου.
 Αύριο _____ (χυρίζω) νωρίς από το σχολείο.
 _____ (διαβάζω) τα μαθήματά μου και _____
 (ακούω) μουσική. Με τον μπαμπά _____ (γράφω)
 ένα μήνυμα στη γιαγιά στο νησί.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

9 Διαγράφουμε σε κάθε σειρά τη λέξη που δεν ανήκει στην ίδια οικογένεια.

1. ουρανός | ουρά | ουρανοκατέβατος | ουρανοξύστης
2. χωριουδάκι | χωρικός | χωριό | χορεύω
3. κατάστημα | πολυκατοικία | μονοκατοικία | κατοικίδιο
4. πολίτης | πολιτεία | πολυθρόνα | πολιτισμός

10 Αντιστοιχίζουμε τις λέξεις που έχουν την ίδια σημασία.

1. σουβενίρ

☐

2. ασανσέρ

☐

3. γκολ

☐

4. κομπιούτερ

☐

5. μετρό

☐

α. ανελκυστήρας

β. αναμνηστικό

γ. τέρμα

δ. ηλεκτρικός, υπόγειος
σιδηρόδρομος

ε. ηλεκτρονικός υπολογιστής

11 Συμπληρώνουμε τις προτάσεις με επίθετα.

Παράδειγμα: Αγόρασα αυτό το καταπληκτικό παιχνίδι.

Αυτό το παιχνίδι είναι καταπληκτικό.

1. Η νονά μου μένει σε μια _____ μονοκατοικία στο Ανθηρό.
Αυτή είναι η _____ μονοκατοικία της νονάς μου.
2. Κάναμε μια _____ βόλτα με το караβάκι.
Η βόλτα με το караβάκι ήταν _____.
3. Ο Πύργος του Άιφελ είναι _____.
Θαυμάσαμε τον _____ Πύργο του Άιφελ.

12 Αντιστοιχίζουμε.

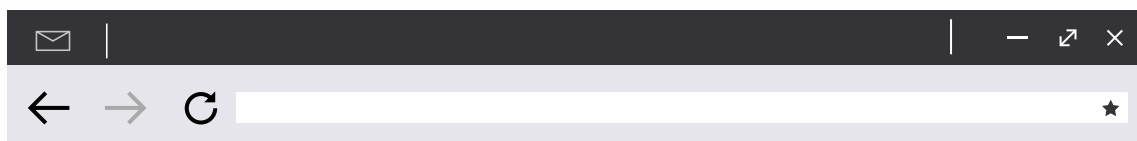

1. Γράμμα (επιστολή)
2. Ηλεκτρονικό μήνυμα (e-mail)

- α. Φτάνει αμέσως στον παραλήπτη.
- β. Το γράφουμε με μολύβι σε χαρτί.
- γ. Το ρίχνουμε σε ταχυδρομικό κουτί.
- δ. Δεν χρειάζεται χαρτί ή φάκελο.

☐
☐
☐
☐

13 Βάζουμε αριθμούς στις προτάσεις για να διαβάσουμε το ηλεκτρονικό μήνυμα που έστειλε η Νίνα στην ξαδέρφη της, Σοφία, στην Ελλάδα.

- α. Μου λείπεις πολύ και ανυπομονώ να σε δω το καλοκαίρι που θα έρθω στην Ελλάδα.
- β. Χθες πήγα σε ένα πάρκο και είδα πολλά καγκουρό και κοάλα. Ήταν τόσο χαριτωμένα!
- γ. Με πολλή αγάπη, Νίνα
- δ. Τι κάνεις; Εδώ στην Αυστραλία ο καιρός είναι πολύ ζεστός.
- ε. Μένουμε στο Σίδνεϋ. Η πόλη έχει την Όπερα, που είναι σαν καράβι με λευκά πανιά. Υπάρχουν πάρα πολλά πάρκα.
- στ. Αγαπημένη μου Σοφία,

☐
☐
☐
☐
☐
☐

1

ΓΡΑΦΩ ΚΕΙΜΕΝΑ

Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου

- 14 Διαβάζουμε πάλι στη σελ. 73 του ΒΜ το ηλεκτρονικό μήνυμα που έστειλε η Νίνα στους παλιούς συμμαθητές της. Ετοιμάζουμε την απάντηση μας.

ηλεκτρονικές διευθύνσεις

Χαιρετισμός

Εισαγωγή: Ερωτήσεις

Κείμενο: τα νέα μας, πώς περνάμε, πώς νιώθουμε

Χαιρετισμός + όνομα

Κλείσιμο: συναίσθημα, επικοινωνία, ευχή

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

15 Συμπληρώνουμε τη λέξη «παππούς» στον σωστό τύπο.

1. Θα πάμε βόλτα με τον _____ και τη γιαγιά στο πάρκο.
2. Η φασολάδα είναι το αγαπημένο φαγητό του παππού μου.
3. _____ λένε ιστορίες από τη ζωή τους.
4. Με τους παππούδες μου διαβάζουμε παραμύθια.
5. Τα παιδιά των _____ μας είναι οι γονείς μας.

ο παππούς		
	Ενικός	Πληθυντικός
Ονομαστική	ο _____	οι παππούδες
Αιτιατική	τον _____	τους _____
Γενική	του _____	των _____

16 Συμπληρώνουμε με τα ουσιαστικά:

βοριάς | αστερίας | γείτονας | ψαράς

1. Στην αμμουδιά βρήκα πολλούς _____.
2. Τα παιδιά των _____ μας είναι φίλοι μου.
3. Στο δελτίο καιρού μάθαμε για τους δυνατούς _____ στο νησί.
4. Τα δίχτυα των _____ στην Καλαμάτα είναι πάντα γεμάτα.

17 Διαλέγουμε τον σωστό τύπο.

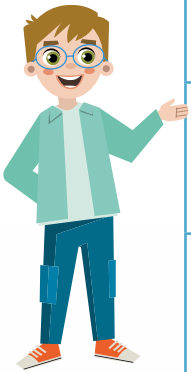
1. Η θεία μου φτιάχνει τον χαλβά / χαλβάδων με σταφίδες.
2. Άκουσα τη φωνή του μπαμπάς / μπαμπά μέσα από το γκαράζ.
3. Ποιο φρούτο προτιμάς, την μπανάνα ή τον ανανά / ανανάδων;

4. Με τα χρήματα του **κουμπαραδες / κουμπαρα**, θα αγοράσω ένα καινούριο ποδήλατο.
5. Βοήθησέ με να μεταφέρω τους **κουβας / κουβαδες** με το νερό.

18 Ξαναγράφουμε τις προτάσεις γράφοντας τα ρήματα στο παρόν.

Παρελθόν	→	Παρόν
Το βράδυ άναψαν όλα τα φώτα.		Το βράδυ ανάβουν όλα τα φώτα.
Τα λουλούδια άνθισαν .		
Κάναμε βόλτα με το καραβάκι.		
Εσείς διαβάσατε βιβλία για την άγρια φύση;		
Η Άννα έφτιαξε ένα κολάζ με φωτογραφίες.		

19 Ενώνουμε τα ρήματα με τις καταλήξεις τους.

- ψα

- σα

- ξα

1. μάζε _____
2. άνοι _____
3. κάθι _____

4. ζωγράφι _____
5. πότι _____
6. έτρε _____

8.3 Ταξίδια μαγικά, ταξίδια διαφορετικά

Τα ταξίδια του Γκιούλιβερ

- 20 Ο Γκιούλιβερ προσπαθεί να μιλήσει με τον κάτοικο του νησιού. Παίζουμε τον διάλογο.

Γιατί με δέσατε;

Ποιος είσαι;

- 21 Βάζω σε σειρά την ιστορία του Γκιούλιβερ.

- ☐ Μια δυνατή καταιγίδα βύθισε το πλοίο.
- ☐ Ο Γκιούλιβερ κολύμπησε μέχρι την ακτή.
- ☒ 1 Ο Γκιούλιβερ άρχισε να δουλεύει σε ένα πλοίο.
- ☐ Ο Γκιούλιβερ με τους συντρόφους του μπήκε σε μια βάρκα.
- ☐ Ο δυνατός άνεμος αναποδογύρισε τη βάρκα.
- ☐ Όταν ξύπνησε ήταν δεμένος από την κορφή ως τα νύχια.

Το βουνό

- 22 Βάζουμε τα γεγονότα στη σωστή σειρά.

	Η θάλασσα ήταν βαθιά και το βουνό δεν ήξερε κολύμπι.
	Το βουνό έγινε νησάκι και έπαιζε με τα άλλα νησιά.
1	Το βουνό ξεκίνησε για ένα μπάνιο στη θάλασσα.
	Το βουνό κόλλησε στον πάτο της θάλασσας.
	Η μαμά του, η οροσειρά, έστειλε πανιά για να το φέρει πίσω.

Παιδιά, μου αρέσει περισσότερο να ταξιδεύω με μεγάλα πλοία στη θάλασσα.

Α, ναι! Εμένα μου αρέσουν τα ταξίδια με αυτοκίνητο σε βουνά.

23 Βρίσκουμε 10 λέξεις που έχουν σχέση με το «βουνό» και τη «θάλασσα».

Ο	Ρ	Ο	Σ	Ε	Ι	Ρ	Α	Ι	Κ
Χ	Γ	Τ	Θ	Φ	Α	Χ	Ν	Μ	Ο
Α	Κ	Ρ	Υ	Ψ	Ω	Ν	Ε	Σ	Ι
Ρ	Σ	Ρ	Γ	Κ	Ο	Ρ	Φ	Η	Λ
Α	Ο	Λ	Ι	Μ	Α	Ν	Ι	Α	Α
Δ	Ν	Κ	Α	Ρ	Α	Β	Ι	Α	Δ
Ρ	Δ	Ε	Λ	Φ	Ι	Ν	Ι	Α	Ε
Ε	Β	Γ	Ο	Ρ	Γ	Ο	Ν	Ε	Σ
Σ	Ρ	Ε	Σ	Α	Ζ	Ρ	Υ	Θ	Γ

24 Γράφουμε με μικρά γράμματα τις λέξεις που βρήκαμε.

ΒΟΥΝΟ → _____, _____, _____,
_____.

ΘΑΛΑΣΣΑ → _____, _____, _____,
_____.

25 α. Αντιστοιχίζουμε τις λέξεις με τους ορισμούς.

1. η κορυφή ☐
2. η οροσειρά ☐
3. η χαράδρα ☐
4. η γοργόνα ☐
5. η κοιλάδα ☐

- α. πολλά βουνά μαζί
- β. μεγάλη περιοχή γης που βρίσκεται ανάμεσα σε βουνά
- γ. θαλάσσιο μυθικό πλάσμα
- δ. το ψηλότερο σημείο ενός βουνού.
- ε. βαθύ και στενό άνοιγμα ανάμεσα σε δύο βουνά, φαράγγι

β. Συμπληρώνουμε με τις λέξεις της άσκησης 25.

1. Η _____ σχηματίζεται ανάμεσα σε δυο βουνά.
2. Είδα σε έναν πίνακα ζωγραφικής τις _____ να κολυμπούν γύρω από ένα καράβι.
3. Οι _____ των βουνών είναι πάντα χιονισμένες.
4. Η Πίνδος είναι η μεγαλύτερη _____ της Ελλάδας.
5. Στο βάθος της _____ έτρεχε ορμητικά ένα ποτάμι.

8.3 Ταξίδια μαγικά, ταξίδια διαφορετικά

Γράμμα από τον πλανήτη Άρη

Αγαπητέ μπαμπά και αγαπητή μαμά,
Ε, λοιπόν, ναι, βρίσκομαι στον πλανήτη
Άρη. Μη με ρωτάτε πώς έφτασα ως εδώ.
Είναι μυστικό. Να ξέρετε, όμως, ότι πολύ
μου αρέσει εδώ στον πλανήτη. Οι Αρειανοί
μπορεί να είναι χάλια από εμφάνιση, αλλά
από συμπεριφορά είναι σουπέρ.

Εντάξει κάποια πράγματα είναι λίγο αλλόκοτα. Δε μιλάω για τους
σκαραβαίους που τους μασουλάνε οι Αρειανοί σαν να είναι φιστίκια.
Και στη γη υπάρχουν πράγματα που δεν τρώγονται με τίποτα.
Όπως, για παράδειγμα, οι μπάμιες.

[...] Να είστε καλά και στο επανιδείν.

Θανάσης

Πλανήτης Άρης, 9 μ.μ.

Μπερνάρ Φριό, Ιστορίες στο τάκα-τάκα

26 Οι Αρειανοί μάς έστειλαν ένα μήνυμα. Τι να λέει άραγε;

A	B	Γ	Δ	E	Z	H	Θ	I	K	Λ	M
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

N	Ξ	O	Π	P	Σ	T	Υ	Φ	X	Ψ	Ω
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24

1. 16-15-11-20

2. 8-18-5-11-1-12-5

3. 13-11-8-1-18

4. 3-13-24-17-9-18-15-20-12-5

5. 1-16-15

6. 10-15-13-19-1

Ελέγχω το κείμενό μου

Μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου Βάζω .

1. Έγραψα σωστά τη διεύθυνση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.	
2. Πάνω αριστερά έγραψα έναν χαιρετισμό.	
3. Έκανα ερωτήσεις: Πώς περνάς, τι έμαθες φέτος; Σου αρέσει...;	
4. Έγραψα τα δικά μου νέα ή τον λόγο που στέλνω το μήνυμα.	
5. Τελείωσα το μήνυμα με μια σκέψη ή επιθυμία.	
6. Κάτω αριστερά έγραψα έναν χαιρετισμό και το όνομά μου.	

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

27 Κυκλώνω τον σωστό τύπο.

1. Αύριο θα πάμε σε ένα **ταξιδιωτικό / ταξιδιάρικο** πρακτορείο .
2. Ο παράξενος **ταξιδιάρης / ταξιδιώτης** ήταν από την Ιαπωνία.
3. Έκανα ένα πολύωρο **ταξίδι / ταξιδάκι** μέχρι την Αυστραλία.
4. Γύρισε όλη τη γη **ταξιδεύοντας / ταξίδεψε** με ποδήλατο.
5. Λέω να κάνω ένα **ταξιδιάρικο / ταξιδάκι** το τριήμερο της Πρωτομαγιάς.

28 Συμπληρώνουμε τις προτάσεις με τις λέξεις.

ενοίκιο | οικόπεδο | κάτοικος | κατοικίδιο
πολυκατοικία | οικογένεια

1. Στον τρίτο όροφο της _____ μας μένει μια _____ με δύο παιδιά.
2. Το χωριό της μητέρας μου έχει εκατό _____.
3. Στη γειτονιά μου υπάρχει ένα άδειο _____, όπου όλοι οι γείτονες βγάζουν βόλτα τα _____ τους.
4. Ο πατέρας μου πάντα πληρώνει το _____ στην ώρα του.

29 α. Συμπληρώνουμε με τις λέξεις.

γειτονιά | χωριό | πόλη | εξοχικό

1. Στο _____ μας έχουμε ένα περιβόλι με πολλά δέντρα.
2. Κάθε απόγευμα τα παιδιά βγαίνουν στη _____ για κυνηγητό.
4. Πέρσι επισκεφτήκαμε το Νυμφαίο, ένα παραδοσιακό _____ με πετρόχιστα σπίτια.
5. Τα Χανιά είναι μια μεγάλη, τουριστική _____ με όμορφες παραλίες.

β. Τι έχει το «χωριό» και τι η «πόλη»; Ενώνω.

1. χωριό	☐	α. πετρόχιστα σπίτια
2. πόλη	☐	β. ψηλά και μεγάλα κτίρια
	☐	γ. παραδοσιακοί οικισμοί
	☐	δ. πολυκαταστήματα
	☐	ε. θέατρα
	☐	στ. λεωφορεία, μετρό, τραμ

- 30 Πήγαμε εκδρομή με τους γονείς μας. Γράφουμε στον καλύτερό μας φίλο ή φίλη ηλεκτρονικό μήνυμα με τα νέα μας.

 |

Από: _____
Προς: _____
Θέμα: _____

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

- 31 Μεταφέρουμε τις προτάσεις από το παρόν στο απλό παρελθόν και στον απλό μέλλοντα.

1. Αποφασίζουμε να πάμε εκδρομή.

Χτες _____

Αύριο θα _____

2. Ο παππούς μαζεύει χόρτα στο βουνό.

Χτες _____

Αύριο _____

3. Οι φίλοι μας στολίζουν το σχολείο με ζωγραφιές.

Χτες _____

Αύριο _____

32 Διαλέγω τον τύπο του ρήματος που ταιριάζει.

1. Φέτος στις διακοπές **μαζέψαμε / θα μαζέψουμε** κοχύλια από την Ελαφώνησο.
2. Το επόμενο Σάββατο **θα φυτέψουμε / φυτέψαμε** λουλούδια στην αυλή του σχολείου.
3. Το Πάσχα **ταξιδεύουμε / θα ταξιδέψουμε** στην Κοζάνη.
4. Αύριο το πρωί, η ομάδα μας **θα οργανώσει / οργανώσει** το ταξίδι για τα Μετέωρα.

- ## 33 Με τη βοήθεια του δασκάλου ή της δασκάλας μας κάνουμε βιντεοκλήση με τα παιδιά μιας τάξης σε άλλο μέρος της Ελλάδας. Ετοιμάζουμε ερωτήσεις που θέλουμε να τους κάνουμε, όπως:

Πώς είναι το μέρος που ζείτε;

Πώς είναι η γειτονιά σας;

Πού παίζετε;

Σας αρέσει ο τόπος σας;

Πηγές κειμένων - εικόνων

5η ενότητα	
Σελ. 18	Μουτζουροπούλου, Τζ. (2023). <i>Η μαγική βιβλιοθήκη</i> . iWrite
6η ενότητα	
Σελ. 30	Πιτσιδοπούλου, Ε. Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών. (2007). Καλώς τον κύριο ΚΟΚ. Κέδρος
7η ενότητα	
Σελ. 44	Συγγραφική ομάδα με πληροφορίες από Limousin, Ο. (1984). <i>Η ιστορία του χαρτιού</i> . (Μετ. & Επιμ. Π. Βουνιώτης). Μικρή Ανακάλυψη.
8η ενότητα	
Σελ. 44	Φριό, Μπ, (2017). <i>Ιστορίες στο τάκα-τάκα</i> (Μετ. Ξ. Καλογεροπούλου). Πατάκης

Οι φωτογραφίες του βιβλίου είναι από Freepik, Adobe Stock και από ιδιωτική συλλογή.

